

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0600100724

**за извършен одит на отчета за изпълнението на бюджета
на Националната здравноосигурителна каса за 2023 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 380 от 25.09.2024 г.
на Сметната палата (Протокол № 34)

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа	4
РЕЗЮМЕ	4
Част втора.....	7
ВЪВЕДЕНИЕ	7
1. Основание за извършване на одита	7
2. Информация за одитираната организация	7
3. Одитиран период	7
4. Предмет на одита.....	7
5. Цели на одита.....	8
6. Обхват на одита	8
7. Критерии за оценка	8
8. Одитни стандарти, приложени при одита.....	8
Част трета.....	9
КОНСТАТАЦИИ	9
I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г. ..	9
II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.	10
III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.	10
1.1. Здравноосигурителни приходи	13
1.2. Неданъчни приходи.....	17
1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването	18
1.4. Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост	19
1.5. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.	19
2. Разходи и трансфери	20
2.1. Разходи	21
2.1.1. Текущи разходи.....	21
2.1.1.1. Разходи за персонал	21
2.1.1.2. Издръжка на административните дейности.....	22
2.1.1.3. Здравноосигурителни плащания.....	22
2.1.1.4. Плащания от трансфери от Министерство на здравеопазването.....	34
2.1.2. Придобиване на нефинансови активи	35
2.1.3. Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи.....	36
2.2. Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК	36
2.3 Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)	37
3. Бюджетно салдо.....	37
Част четвърта	37
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	37
Част пета.....	38
ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ.....	38
Опис на приложенията към одитен доклад № 0600100724.....	38
<i>Приложение № 1</i>	39
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД	46
№ 0600100724.....	46
СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА.....	49

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АСП	Агенция за социално подпомагане
БЗС	Български зъболекарски съюз
БЛС	Български лекарски съюз
БМП	Болнична медицинска помощ
ЗБНЗОК	Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса
ЗЗ	Закон за здравето
ЗЗО	Закон за здравното осигуряване
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЛП	Лекарствени продукти
МДД	Медико-диагностични дейности
МИ	Медицински изделия
МЗ	Министерство на здравеопазването
МС	Министерски съвет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НРД	Национален рамков договор
НС на НЗОК	Надзорен съвет на Националната здравноосигурителна каса
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИМП	Първична извънболнична медицинска помощ
СИМП	Специализирана извънболнична медицинска помощ

Част първа РЕЗЮМЕ

Извършен е одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2023 г.

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище гр. София и осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за заплащане на здравни дейности. Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет (НС) и управителят на НЗОК. Националната здравноосигурителна каса изготвя бюджет, който е финансов план за набиране и разходване на паричните средства, отделен е от държавния бюджет и се приема с годишен Закон за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК).

За постигане целите на одита е проверено и оценено съответствието с изискванията на правната рамка и състоянието на системите за финансово управление и контрол (СФУК) в процесите по изготвяне, одобряване, структуриране, съдържание на отчета и отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. Изследвана е степента на изпълнение на показателите по отчета спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2023 г. и предходния отчетен период.

При одита е установено:

Спазени са изискванията на правната рамка относно изготвянето и одобряването от НС на НЗОК на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

От временно изпълняващия длъжността (вр. и. д.) управител на НЗОК е представен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. (на хартиен и електронен носител) в Сметната палата в нормативно определения срок.

Отчетът е внесен в Народното събрание чрез министъра на здравеопазването и МС, съгласно разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО.

Към датата на извършване на одита, отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г., не е приет с решение на Народното събрание, съгласно разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. съответства по структура и съдържание на ЗБНЗОК за 2023 г. Отразените в отчета приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените.

Със ЗБНЗОК¹ за 2023 г. са планирани приходи и трансфери в размер на 7 027 214 хил. лв., които са в съответствие с разпоредбите на ЗЗО.

Отчетените приходи и трансфери са в размер на 7 066 173 хил. лв., като спрямо 2022 г. се отчита ръст с 646 852 хил. лв. или с 10,1 на сто. Здравноосигурителните приходи към 31.12.2023 г. са в размер на 6 881 912 хил. лв., и съставляват 97,4 на сто от приходи и трансфери - всичко.

Приходите от здравноосигурителни вноски към 31.12.2023 г. са в размер на 4 316 188 хил. лв., което представлява изпълнение от 100,7 на сто спрямо заложените 4 286 530 хил. лв. със ЗБНЗОК за 2023 г. и съставляват 62,7 на сто от здравноосигурителните приходи на НЗОК.

Трансферите за здравно осигуряване към 31.12.2023 г. са в размер на 2 565 724 хил. лв. или 100,2 на сто от планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. средства и съставляват 37,3 на сто от здравноосигурителните приходи на НЗОК.

Неданъчните приходи (вкл. помощи и дарения) към 31.12.2023 г. са в размер на 31 118 хил. лв., което представлява изпълнение от 118,0 на сто спрямо заложените 26 368 хил. лв. със ЗБНЗОК за 2023 г.

Получените трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ) са в размер на 153 136 хил. лв. и са 99,9 на сто от планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. - 153 283 хил. лв.

¹ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

Получените трансфери от МЗ за финансиране на разходите са разпределени за: лекарствени продукти (ЛП) – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ); дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечението на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ; помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (МИ) за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

През 2023 г. е отчетен трансфер, предоставен от Министерство на труда и социалната политика (МТСП) за възстановяване на извършени от НЗОК разходи за възнаграждения и осигурителни вноски по сключен между НЗОК и Агенцията по заетостта договор за наемане на безработно лице в размер на 6,4 хил. лв., или с 2,2 хил. лв. по-малко в сравнение с предходната година.

От Агенцията за социално подпомагане (АСП) по реда на § 7 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗБНЗОК за 2023 г. са получени целеви средства в размер на 5 363,7 хил. лв., които не са планирани в ЗБНЗОК за 2023 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Със средствата от приходите и трансферите се покриват разходите за: здравноосигурителни плащания за отделните видове медицинска помощ, договаряна с изпълнителите, сключили договори с НЗОК; издръжка на административните дейности по здравното осигуряване; медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и МИ за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. са определени разходи и трансфери в размер на 7 027 214 хил. лв., а отчетените са 7 046 407 хил. лв., което е с 19 193 хил. лв. (0,3 на сто) повече от планираните със закона и надвишава с 672 492 хил. лв. (10,6 на сто) отчетените през 2022 г.

През 2023 г. с 2 решения на Надзорния съвет, са извършени промени на бюджета на НЗОК, като е използван планирания резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на 205 427 хил. лв.

За текущи разходи със ЗБНЗОК за 2023 г. са предвидени 6 816 787 хил. лв., които включват разходи за: персонал; издръжка на административните дейности; здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ.

Отчетените текущи разходи за 2023 г. са в размер на 7 041 565 хил. лв. (в т.ч. 164 717 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са с 224 778 хил. лв. (3,3 на сто) повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2023 г.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни плащания са в размер на 6 553 676 хил. лв. и заемат най-голям дял от текущите разходи – 96,1 на сто, както и най-голям дял – 93,3 на сто от общо разходи и трансфери.

Отчетените здравноосигурителни плащания са в размер на 6 786 167 хил. лв. и са с 232 490 хил. лв. (3,5 на сто) повече спрямо определените със ЗБНЗОК за 2023 г.

През 2023 г. са отчетени 843 751 хил. лв. здравноосигурителни плащания повече спрямо отчетените през 2022 г., като увеличението е с 14,2 на сто.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ (БМП) – 49,2 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 26 на сто и за специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП) – 6,9 на сто.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. за други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица са планирани средства в размер на 106 641 хил. лв. или 1,6 на сто от планираните здравноосигурителни плащания, като с извършените през 2023 г. промени по бюджета на НЗОК средствата са увеличени с 21 454 хил. лв., а отчетените средства са 128 095 хил. лв.

Отчетените плащания от трансфери от МЗ са 162 210 хил. лв., което е с 8 927 хил. лв. повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2023 г. – 153 283 хил. лв.

В ЗБНЗОК за 2023 г. за придобиване на нефинансови активи са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери. Отчетените разходи са 4 845 хил. лв. или 3,1 на сто по-малко от планираните със закона.

През 2023 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК в размер на 205 427 хил. лв., са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

През 2023 г. са отчетени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК в размер на 164 717 хил. лв.

Съгласно ЗБНЗОК за 2023 г., бюджетът на НЗОК е приет с балансирано бюджетно салдо. В резултат на отчетените към 31.12.2023 г. приходи и трансфери – всичко в общ размер на 7 066 173 хил. лв., спрямо отчетените разходи и трансфери – всичко в общ размер на 7 046 407 хил. лв. е формирано положително бюджетно салдо за годината в размер на 19 766 хил. лв.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2023 г.

През одитирания период състоянието на системите за финансово управление и контрол в изследваната област е добро.

Част втора ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът е осъществен на основание чл. 5, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 6, ал. 5 и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 364 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-06-01-007 от 17.06.2024 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

2. Информация за одитираната организация

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище в гр. София и се състои от централно управление, 28 районни² здравноосигурителни каси и техни поделения.³

Националната здравноосигурителна каса осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за закупуване на здравни дейности. Задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК.⁴

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства на задължителното здравно осигуряване и е отделен от държавния бюджет.⁵ Приема се със ЗБНЗОК за съответната година и отчета за изпълнението му се приема от Народното събрание.

Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет, управителят и подуправителят.⁶ Съгласно ЗЗО управителят на НЗОК организира и ръководи оперативно дейността на НЗОК в съответствие със закона, правилника за устройството и дейността на НЗОК и решенията на Надзорния съвет, който осъществява контрол върху оперативната дейност на управителя по изпълнението на бюджета и дейността на НЗОК.

Управителят на НЗОК е първостепенен разпоредител⁷ със средствата на НЗОК.

За одитирания период отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор носят проф. д-р Петко Ненков Салчев – управител на НЗОК от 13.03.2020 г.⁸ до 13.01.2023 г.⁹, д-р Йорданка Величкова Пенкова – вр. и д. управител на НЗОК от 13.01.2023 г. до 29.07.2023 г.¹⁰ и Станимир Боянов Михайлов - управител на НЗОК от 29.07.2023 г.¹¹ до 17.04.2024 г.¹²

3. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

4. Предмет на одита

Предмет на одита е отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК се изготвя от управителя на НЗОК, одобрява се от НС на НЗОК и се внася от управителя на НЗОК чрез министъра на

² ПМС № 240 от 21.11.2000 г. за утвърждаване списък на поделенията на районните здравноосигурителни каси със седалища по общини, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г.

³ чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗО

⁴ чл. 2, ал. 1 от ЗЗО

⁵ чл. 22, ал. 1 от ЗЗО

⁶ чл. 6, ал. 3 от ЗЗО

⁷ чл. 28 от ЗЗО

⁸ Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2020 г.

⁹ Решение на Народното събрание от 13.01.2023 г., обн., ДВ, бр. 6 от 20.01.2023 г.

¹⁰ Решение на НС на НЗОК № РД-НС-04-5 от 13.01.2023 г.

¹¹ Решение на Народното събрание от 29.07.2023 г., обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г.

¹² Решение на Народното събрание от 14.04.2024 г., обн., ДВ, бр. 35 от 19.04.2024 г.

здравеопазването в МС¹³ и чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание.¹⁴ Представя се в Сметната палата за изготвяне на доклад със становище, които се внасят в Народното събрание.¹⁵

За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери - всичко в отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г. възлиза на 7 066 173 хил. лв., а на разходите и трансферите – всичко е 7 046 407 хил. лв.

5. Цели на одита

5.1. Да се установи съответствието на изготвянето, одобряването, структурирането и съдържанието на отчета и отчитането на изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. с изискванията на правната рамка.

5.2. Да се анализира отчетеното изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.

5.3. Да се установи състоянието на СФУК в изследваната област.

6. Обхват на одита

Одитната задача обхваща:

6.1. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.

6.2. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.

6.3. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Не са дефинирани ограничения в обхвата на одита.

7. Критерии за оценка

При одита на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. са приложени следните критерии за оценка:

7.1. Съответствие на процеса по изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. с изискванията на правната рамка.

7.2. Съответствие на структурирането и съдържанието на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. с изискванията на правната рамка.

7.3. Степен на изпълнение на показателите по отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2023 г. и предходния отчетен период.

7.4. Съответствие на СФУК с изискванията на правната рамка.

8. Одитни стандарти, приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на Върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, Международни стандарти на върховните одитни институции (МСВОИ) 100 Основни принципи на одита в публичния сектор, МСВОИ 400 Основни принципи на одита за съответствие и МСВОИ 4000 Стандарт за одит за съответствие.

¹³ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹⁴ чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

¹⁵ чл. 6, ал. 5 и чл. 56 от Закона за Сметната палата

Част трета КОНСТАТАЦИИ

I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Съгласно ЗЗО¹⁶ управителят на НЗОК изготвя годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и го внася в Надзорния съвет за разглеждане и одобрение.¹⁷

Одобреният от Надзорния съвет отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК се внася от управителя:

а) чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет;¹⁸

б) чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание не по-късно от 30 юни следващата година.¹⁹

Националната здравноосигурителна каса представя в Сметната палата отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК в 7-дневен срок от одобряването му.²⁰ Отчетът за изпълнение на бюджета на НЗОК се приема с решение на Народното събрание, което се публикува в Държавен вестник.²¹

По време на одита е установено:

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е изготвен от служители²² в НЗОК, съгласуван е от главния секретар на НЗОК, директора на дирекция „Бюджет и финансови параметри“ и директора на дирекция „Международна дейност и координация на системите за социална сигурност“, и е представен с докладна записка²³ на вр. и. д. управител на НЗОК.²⁴

Изготвеният и подписан отчет е внесен²⁵ от вр. и. д. управител в НС на НЗОК за разглеждане и одобрение. С решение²⁶ на Надзорния съвет е одобрен отчетът и е възложено на вр. и. д. управител на НЗОК да внесе отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. в срок до 30 юни чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание.²⁷

С писмо²⁸ на вр. и. д. управител на НЗОК е внесен годишният отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.²⁹

Отчетът е внесен³⁰ в Народното събрание чрез министъра на здравеопазването и МС, съгласно разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО.³¹

Към датата на извършване на одита, отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. не е приет от Народното събрание, съгласно разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.³²

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е представен³³ (на хартиен и електронен носител) в Сметната палата от вр. и. д. управител на НЗОК в законоустановения седемдневен срок от приемането му от Надзорния съвет.³⁴

¹⁶ чл. 19, ал. 7, т. 4 от ЗЗО

¹⁷ чл. 15, ал. 1, т. 4 от ЗЗО

¹⁸ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹⁹ чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

²⁰ чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

²¹ чл. 30, ал. 2 от ЗЗО

²² дирекция „Бюджет и финансови параметри“ и дирекция „Международна дейност и координация на системите за социална сигурност“

²³ Докладна записка вх. № 21.01-1622 от 23.05.2024 г. на директора на дирекция БФП

²⁴ Одитно доказателство № 2

²⁵ Докладна записка вх. № НС-01-00-112 г. от 23.05.2024 г.

²⁶ Решение № РД-НС-04-59/28.05.2024 г.

²⁷ Одитно доказателство № 2

²⁸ Писмо изх. 04-04-307 от 28.05.2024 г. от вр. и. д. управител на НЗОК

²⁹ Одитно доказателство № 3

³⁰ Писмо рег. № 02.01-95 от 21.06.2024 г.

³¹ Одитно доказателство № 3

³² Одитно доказателство № 4

³³ Писмо вх. № 35-00-7 от 31.05.2024 г. до Сметната палата

³⁴ Одитно доказателство № 1

При изготвянето, одобряването и представянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. са спазени нормативните изисквания.

II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е изготвен съгласно структурата и съдържанието на ЗБНЗОК за 2023 г., в изпълнение на заповед³⁵ на вр. и д. управител на НЗОК, в следните раздели: увод; изпълнение на бюджета на НЗОК по приходи и трансфери - всичко; изпълнение на бюджета на НЗОК по разходи и трансфери - всичко; бюджетно салдо (дефицит (-)/излишък (+)) и заключение.³⁶

В утвърдените Вътрешни правила за организацията на бюджетния процес в НЗОК³⁷ са регламентирани процедури във връзка с изготвянето и структурирането на съдържанието на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК.

Отчетът съдържа анализи на закупените през 2023 г. здравни дейности и продукти, с извършените през годината здравноосигурителни плащания, като същите са съпоставени с данни от предходната година. В отчета е извършен сравнителен анализ на изпълнението на приходите, разходите и трансферите, спрямо планираните за 2023 г. и отчетените за 2023 г., както и с предходната година.

Отчетените приходи, разходи и трансфери, отразяват финансовите резултати от дейността на НЗОК и са структурирани в отчета по показатели на ЗБНЗОК за 2023 г.

В изготвения отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. приходите и получените трансфери и разходите и предоставените трансфери са отразени по параграфи по Единната бюджетна класификация за отчитане на бюджета и в съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Отчетените приходи, разходи и трансфери по бюджета на НЗОК отговарят на нормативно определените в чл. 23 и чл. 24 от ЗЗО и чл. 82 от ЗЗ.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. съответства на структурата, показателите и изискванията на ЗБНЗОК за 2023 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените.

III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

Със ЗБНЗОК за 2023 г.³⁸ са планирани приходи и трансфери, и разходи и трансфери - всичко в размер на 7 027 214 хил. лв. Бюджетът на НЗОК е планиран с балансирано бюджетно салдо.

За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери е 7 066 173 хил. лв., на разходите и трансферите е 7 046 407 хил. лв., като в резултат е отчетено положително бюджетно салдо за годината в размер на 19 766 хил. лв.

В ЗЗО³⁹ е регламентирано, че Надзорният съвет взема решения за използване на средствата от резерва на НЗОК. Резервът за непредвидени и неотложни разходи по бюджета на НЗОК се разходва по решение на Надзорния съвет само за здравноосигурителни плащания.⁴⁰ Преизпълнението на приходите от здравноосигурителни вноски и неданъчни приходи може да се ползва като източник за допълнителни здравноосигурителни плащания над утвърдените разходи и предоставени трансфери по бюджета на НЗОК по решение на НС на НЗОК.⁴¹

³⁵ Заповед № РД-09-122 от 05.02.2024 г.

³⁶ Одитни доказателства № 1 и № 2

³⁷ № РД-16-37 от 16.06.2023 г.; Одитно доказателство № 2

³⁸ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., в сила от 01.01.2023 г.

³⁹ чл. 15, ал. 1, т. 7 от ЗЗО

⁴⁰ чл. 116 от ЗПФ

⁴¹ § 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.

Надзорният съвет на НЗОК, по предложение на управителя на НЗОК, може да одобрява компенсирани промени между показателите за разходите и предоставените трансфери за осигуряване на здравноосигурителни плащания.⁴²

От държавния бюджет чрез бюджета на МЗ може да се получават по бюджета на НЗОК целеви субсидии за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност⁴³, извън заложените с чл. 1, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2023 г., и са за обезщетения в натура извън медицинската помощ, определена с чл. 45 от ЗЗО.⁴⁴ С извършените разходи за тези обезщетения се завишават сумите за други здравноосигурителни плащания⁴⁵ за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.⁴⁶

През 2023 г. с 6 решения на Надзорния съвет⁴⁷ и с 6 докладни записки⁴⁸, утвърдени от управителя на НЗОК, са извършени промени по показателите в бюджета на НЗОК, както следва:⁴⁹

а) С решения⁵⁰ на Надзорния съвет от 10.11.2023 г. и 18.12.2023 г. са освободени средства от резерва в размер на 205 427 хил. лв., с които са увеличени средствата за здравноосигурителните плащания за:

аа) СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) в размер на 5 601 хил. лв.;

аб) БМП в размер на 199 826 хил. лв.;

б) С решения⁵¹ на НС на НЗОК от 11.08.2023 г., 01.11.2023 г. и 18.12.2023 г. и утвърдена докладна записка⁵² от 22.01.2024 г. от управителя на НЗОК са извършени вътрешно-компенсирани промени⁵³ по показателите по ЗБНЗОК за 2023 г., като:

ба) са увеличени средствата за здравноосигурителни плащания за: БМП с 27 944 хил. лв., МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната с 1 545 хил. лв., ЛП за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се извърша експертиза с 8 409 хил. лв., МИ, прилагани в БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги с 8 491 хил. лв., медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица с 1 738 хил. лв. за сметка на намаление на разходите за първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) с 606 хил. лв., дентална помощ с 2 890 хил. лв., медико-диагностична дейност (МДД) с 21 476 хил. лв., ЛП за домашно лечение на територията на страната, за които не се изисква протокол с 5 319 хил. лв., ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги с 3 090 хил. лв., издръжка на административните дейности с 13 200 хил. лв., заплащане на дейностите по отпускане на ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани 100 на сто от бюджета на НЗОК и до 2 000 хил. лв. за

⁴² чл. 115, ал. 1 от ЗПФ

⁴³ чл. 23, ал. 1, т. 9 от ЗЗО

⁴⁴ § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.

⁴⁵ чл. 1, ал. 2, редове 1, 1.1.3, 1.1.3.8 и 1.1.3.8.1. от ЗБНЗОК за 2023 г.

⁴⁶ § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.

⁴⁷ Решения №№ РД-НС-04-51/11.08.2023 г.; РД-НС-04-83/01.11.2023 г.; РД-НС-04-102/10.11.2023 г.; РД-НС-04-115/18.12.2023 г.; РД-НС-123/18.12.2023 г. и РД-НС-04-124/28.12.2023 г.

⁴⁸ Докладни записки №№ 21-01-2290/16.08.2023 г.; 21-01-2588/14.09.2023 г.; 21-01-2951/13.10.2023 г.; 21-01-3309/15.11.2023 г.; 21-01-3590/11.12.2023 г. и 21-01-258/22.01.2024 г.

⁴⁹ Одитно доказателство № 7; Приложение № 1

⁵⁰ Решения № РД-НС-04-102/10.11.2023 г. и № РД-НС-115/18.12.2023 г.

⁵¹ Решения №№ РД-НС-04-51/11.08.2023 г., РД-НС-04-83/01.11.2023 г. и РД-НС-115/18.11.2023 г.

⁵² Докладна записка № 21-01-258/22.01.2024 г.

⁵³ по реда на чл. 115 от ЗПФ

финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа с 1 545 хил. лв.;

бб) в рамките на общия размер средства, приети със ЗБНЗОК за 2023 г. - получени трансфери и плащания от трансфери от МЗ, са увеличени средствата за дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ със 7 826 хил. лв. и за помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване с 3 714 хил. лв., за сметка на намаление на средствата за ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ с 6 146 хил. лв., на сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО с 1 680 хил. лв. и за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ с 3 714 хил. лв.

в) С решения на НС на НЗОК⁵⁴ средствата от преизпълнение на приходите в размер на 20 665 хил. лв., в т. ч. 15 000 хил. лв. здравноосигурителни вноски, 4 717 хил. лв. допълнителен трансфер по бюджета на НЗОК за 2023 г.⁵⁵, одобрен с чл. 1 от ПМС № 291/2023 г.⁵⁶, и 948 хил. лв. неданъчни приходи, са пренасочени за здравноосигурителни плащания за БМП – 948 хил. лв. и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица – 19 717 хил. лв.;

г) Във връзка с изпълнение на проект⁵⁷ „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“ през 2023 г. са възстановени разходи за персонал в размер на 3 хил. лв., които са изплатени за сметка на бюджета на НЗОК през 2023 г. Средствата по проекта са отчетени в намаление на трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС. По реда на § 11 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г., ЗПФ⁵⁸ и Указания на МФ ДДС № 01/18.01.2023 г.⁵⁹, с 3 решения на НС на НЗОК⁶⁰ са приети⁶¹ компенсирани промени, с които разходите за персонал са увеличени с размера на възстановените средства за сметка на намаление на предоставените трансфери по § „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)“, § „Предоставени трансфери“;

д) С утвърдени компенсирани промени⁶² от управителя на НЗОК на основание § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и Указания на МФ ДР № 3 от 16.08.2023 г.⁶³ разходите по „Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК“ са увеличени със 164 717 хил. лв., представляващи отчетените като трансфери средства, заплащани по договори, сключени между разпоредители с бюджет и НЗОК (ведомствени болници).

Промените по бюджета на НЗОК за 2023 г. са извършени при спазване на нормативните изисквания.

1. Приходи и трансфери⁶⁴

⁵⁴ Решения №№ РД-НС-115/18.12.23 г., РД-НС-04-123/18.12.2023 г. и РД-НС-04-124/28.12.2023 г.

⁵⁵ средствата са осигурени чрез реструктуриране на разходите по централния бюджет за 2023 г.

⁵⁶ за заплащане на здравноосигурителни вноски на лицата с предоставена временна закрила и на лицата по чл. 39, ал. 6, т. 2 и чл. 40а, ал. 3а от ЗЗО

⁵⁷ Проект № BG05SFOP001-1.024.0001-C01; Одитно доказателство № 12

⁵⁸ чл. 144 от ЗПФ

⁵⁹ за изготвянето и представянето през 2023 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства

⁶⁰ Решения №№ РД-НС-51/11.08.23 г., РД-НС-04-83/01.11.2023 г. и РД-НС-04-115/18.12.2023 г.

⁶¹ на основание чл. 117, ал. 3 от ЗПФ

⁶² Одитно доказателство № 7

⁶³ относно изпълнението на държавния бюджет и на сметките за средства от Европейския съюз за 2023 г.

⁶⁴ Одитни доказателства №№ 1, 5, 6, 7 и 13; Годишен отчет, Приложение Приходи, таблица 1 „Помесечен отчет на приходите и трансферите-всичко на НЗОК за 2023 година“ и таблица 2 „Помесечен отчет за изпълнението на бюджета в приходната част на бюджета на НЗОК през 2023 година по източници на финансиране“ и таблица 3 „Изпълнение на бюджета по приходите и трансферите - всичко на НЗОК към

Приходите на НЗОК се набират от осигурителни вноски, трансфери от държавния бюджет за осигурителни вноски на лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО, лихви и приходи от управление на имущество; приходи, регламентирани с други закони в полза на здравното осигуряване; възстановени осигурителни разходи; глоби и наказателни лихви; такси, определени с тарифа на МС; ликвидационни дялове от търговски дружества; целеви субсидии от държавния бюджет за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност; дарения и завещания; други източници, включително субсидии (трансфери) от държавния бюджет, в т.ч. и чрез бюджета на МЗ по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б, ал. 1а, ал. 2, т. 3, ал. 3 и 6 от ЗЗ и чрез бюджета на МЗ за заплащане на МИ, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания⁶⁵ и по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Приходите на НЗОК се администрат от Националната агенция за приходите⁶⁶ (НАП), като с инструкция се определя реда и начина за взаимодействието между тях във връзка с осъществяването на законоустановените им функции.⁶⁷

Със ЗБНЗОК за 2023 г.⁶⁸ са планирани приходи и трансфери в размер на 7 027 214 хил. лв., в т.ч. здравноосигурителни приходи на обща стойност 6 847 563 хил. лв., включващи здравноосигурителни вноски – 4 286 530 хил. лв. и трансфери за здравно осигуряване – 2 561 033 хил. лв.; неданъчни приходи – 26 368 хил. лв. и трансфери от МЗ – 153 283 хил. лв.

През годината средствата са увеличени с 20 665 хил. лв. по реда на §1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. от преизпълнението на приходите и ПМС⁶⁹ за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на НЗОК за 2023 г., с което годишният план е в размер на 7 047 879 хил. лв.

За 2023 г. общият размер на отчетените приходи и трансфери е 7 066 173 хил. лв., което представлява изпълнение от 100,6 на сто спрямо заложените 7 027 217 хил. лв. в ЗБНЗОК за 2023 г. и е с 646 852 хил. лв. или 10,1 на сто повече спрямо отчетените за 2022 г.⁷⁰

1.1. Здравноосигурителни приходи

Здравноосигурителните приходи се формират от здравноосигурителни вноски от различни категории осигурени лица⁷¹ и трансфери за здравно осигуряване⁷², и представляват 87,6 на сто от всички отчетени приходи и трансфери за годината.

Планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни приходи са в размер на 6 847 563 хил. лв. По реда на § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и ПМС⁷³ средствата са увеличени с 19 717 хил. лв., в резултат на което годишният план е в размер на 6 867 280 хил. лв.

31.12.2023 година /в хил. лв./“

⁶⁵ чл. 23 от ЗЗО

⁶⁶ Закон за НАП

⁶⁷ Одитно доказателство № 13

⁶⁸ обн., ДВ бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

⁶⁹ ПМС № 291/13.12.2023 г.

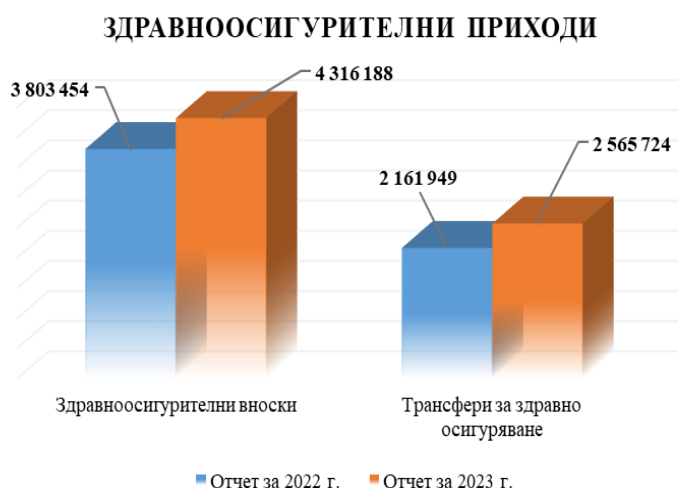
⁷⁰ 6 419 321 хил. лв.

⁷¹ вноски за работници и служители от работодатели; вноски от работници и служители – лична вноска; вноски от самонаети; вноски от други категории осигурени лица

⁷² чл. 40, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО

⁷³ ПМС № 291/13.12.2023 г.

(хил. лв.)

Отчетените за 2023 г. здравноосигурителни приходи са 6 881 912 хил. лв. и са с 34 349 хил. лв. повече от заложените в ЗБНЗОК за 2023 г. Здравноосигурителните приходи представляват 97,4 на сто от отчетените приходи и трансфери – всичко към 31.12.2023 г. През 2023 г. са отчетени 916 509 хил. лв. (15,4 на сто) повече здравноосигурителни приходи от отчетените през 2022 г.⁷⁴

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2022 г. и 2023 г.

1.1.1. Приходи от здравноосигурителни вноски

Здравноосигурителните вноски се дължат: от работодатели за работници и служители, от работници и служители (лична вноска), от самонаети (самоосигуряващи се лица) и от други категории осигурени лица.⁷⁵

През 2023 г. размерът на задължителната здравноосигурителна вноска, определена в ЗБНЗОК⁷⁶, е 8 на сто при съотношение 60:40 между осигуряващия и осигурения или 4,8 на сто за сметка на осигуряващия, 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице и 8 на сто за самоосигуряващо се лице.⁷⁷ За първото тримесечие на 2023 г. месечната вноска за здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет за лицата попадащи в изискванията на чл. 40, ал. 3, т. 5 и т. 9 от ЗЗО е 51,16 лв., а за останалите тримесечия е в размер на 56,16 лв.⁷⁸

Планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни вноски в размер на 4 286 530 хил. лв. По реда на § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. средствата са увеличени с 15 000 хил. лв., в резултат на което годишният план на здравноосигурителните вноски е в размер на 4 301 530 хил. лв.

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски за 2023 г. са 4 316 188 хил. лв., което е с 512 734 хил. лв. или 13,5 на сто повече от отчетените през 2022 г.⁷⁹

Делът на отчетените приходи от здравноосигурителни вноски, съпоставен към здравноосигурителните приходи е 62,7 на сто и 61,1 на сто съпоставен към приходите и трансферите.

От отчетените здравноосигурителни вноски за 2023 г., с най-голям дял са вноските за работници и служители от работодатели – 57,1 на сто, следвани от личната вноска от работници и служители – 33,7 на сто, вноските от самоосигуряващи се лица – 5,8 на сто и вноските от други категории осигурени лица – 3,5 на сто.

В следващата графика е показано разпределението на отчетените здравноосигурителни вноски по показатели за 2022 г. и 2023 г.

⁷⁴ 5 965 403 хил. лв.

⁷⁵ чл. 40 от ЗЗО

⁷⁶ чл. 2 от ЗБНЗОК за 2023 г.

⁷⁷ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО

⁷⁸ изчислен на база минимален осигурителен доход от 780 лв.

⁷⁹ 3 803 454 хил. лв.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2022 г. и 2023 г.

За двете години се наблюдава плавно увеличение на приходите от здравноосигурителните вноски от работодателите, личните вноски от работници и служители, вноските на самоосигуряващите се и другите категории осигурени лица.

1.1.1.1. Вноски за работници и служители от работодатели

За 2023 г. здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители са планирани⁸⁰ в размер на 2 361 570 хил. лв., което е със 193 548 хил. лв. повече от отчетените за 2022 г.⁸¹

Отчетените здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители през 2023 г. са в размер на 2 462 684 хил. лв., което е с 294 662 хил. лв. (13,6 на сто) повече в сравнение с 2022 г.

Приходите от здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители съставляват 57,1 на сто от събраните здравноосигурителни вноски.

1.1.1.2. Вноски от работници и служители – лична вноска

Планираните лични вноски от работници и служители за 2023 г. са 1 532 960 хил. лв., което е с 253 015 хил. лв. повече спрямо отчетените за 2022 г.⁸²

Отчетените през 2023 г. приходи от здравноосигурителни вноски от работници и служители – лична вноска са в размер на 1 454 126 хил. лв., което е със 174 180 хил. лв. (13,6 на сто) повече от отчетените за 2022 г.

Приходите от здравноосигурителни вноски от работници и служители – лична вноска съставляват 33,7 на сто от събраните здравноосигурителни вноски.

1.1.1.3. Вноски от самонаети (самоосигуряващи се лица)

Планираните вноски от самоосигуряващи се лица за 2023 г. са 255 000 хил. лв. и са с 29 745 хил. лв. повече спрямо отчетените през 2022 г. – 225 255 хил. лв.

През 2023 г. отчетените приходи от здравноосигурителни вноски от

⁸⁰ Одитно доказателство № 1; Годишен отчет, Приложение Приходи, таблица 1 „Помесечен отчет на приходите и трансферите-всичко на НЗОК за 2023 година“ и таблица 2 „Помесечен отчет за изпълнението на бюджета в приходната част на бюджета на НЗОК през 2023 година по източници на финансиране“ и таблица 3 „Изпълнение на бюджета по приходите и трансферите - всичко на НЗОК към 31.12.2023 година /в хил. лв./“

⁸¹ 2 168 022 хил. лв.

⁸² 1 279 945 хил. лв.

самоосигуряващи се лица са 249 720 хил. лв. и представляват 5,8 на сто от събраните здравноосигурителни вноски.

Отчетеното изпълнение на приходите от самоосигуряващи се лица за 2023 г. е с 24 465 хил. лв. или с 10,9 на сто повече от предходната година.

1.1.1.4. Вноски от други категории осигурени лица

Планираните вноски от други категории осигурени лица за 2023 г. са 137 000 хил. лв. и са с 6 768 хил. лв. по-малко от отчетените през 2022 г.⁸³

Отчетените приходи от вноски от други категории лица за 2023 г. са в размер на 149 658 хил. лв. и са с 19 426 хил. лв. (14,9 на сто) повече от отчетените през 2022 г.

Приходите от здравноосигурителните вноски за други категории лица съставляват 3,5 на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски.

1.1.2. Трансфери за здравно осигуряване

От държавния бюджет се предоставят трансфери за осигурителни вноски⁸⁴ за здравно осигуряване на категориите лица, определени в ЗЗО.

Съгласно ЗЗО⁸⁵ за сметка на държавния бюджет се осигуряват: пенсионерите; безработните; лицата до 18-годишна възраст; студенти, включително чуждестранни студенти; ветераните от войните, военноинвалидите и военнопострадалите; гражданите, които получават месечни и социални помощи и целеви помощи за отопление по реда на Закона за социалното подпомагане, държавните служители и други категории осигурени лица.

Здравноосигурителните вноски за сметка на държавния бюджет за лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8 от ЗЗО се дължат върху размера на пенсиите от държавното обществено осигуряване без добавките към тях и върху размера на изплатените обезщетения.

Вноските за лицата по чл. 40, ал. 3 от ЗЗО са размер на задължителната здравноосигурителна вноска, определена в чл. 2 от ЗБНЗОК за 2023 г., върху 90 на сто от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.⁸⁶

Приетите с ЗБНЗОК за 2023 г. трансфери за здравно осигуряване са в размер на 2 561 033 хил. лв., като през годината с ПМС № 291 от 13.12.2023 г. е одобрен допълнителен трансфер за здравноосигурителни вноски на лицата с предоставена временна закрила и на лицата по чл. 39, ал. 6, т. 2 и чл. 40а, ал. 3а от ЗЗО, в размер на 4 717 хил. лв.

Общо получените трансфери за здравно осигуряване за 2023 г. са в размер на 2 565 724 хил. лв., което е с 403 775 хил. лв. (18,7 на сто) повече от отчетените 2 161 949 хил. лв. през предходната 2022 г.

Трансферите за здравно осигуряване за 2023 г. съставляват 37,3 на сто от отчетените здравноосигурителни приходи.

В следващата графика са представени получените трансфери за здравно осигуряване за 2022 г. и 2023 г.⁸⁷

⁸³ 130 232 хил. лв.

⁸⁴ чл. 23, ал. 1, т. 2 от ЗЗО

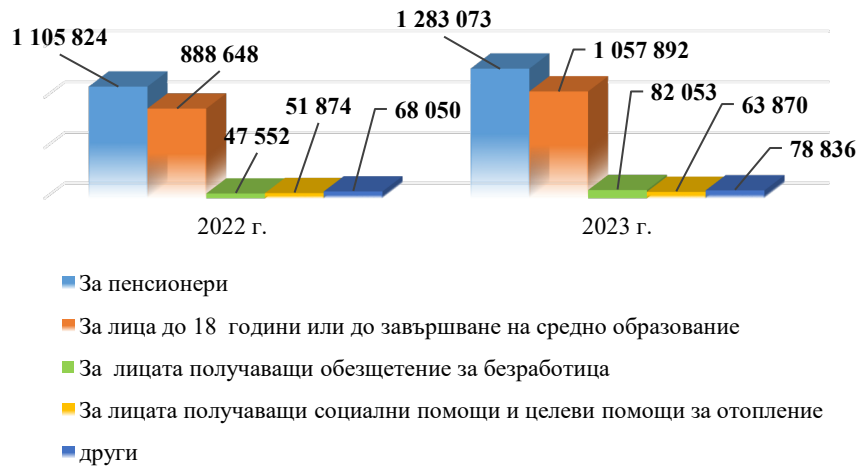
⁸⁵ чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО

⁸⁶ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО, считано от 01.01.2016 г.

⁸⁷ Одитни доказателства № 1 и № 5

(хил. лв.)

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ТРАНСФЕРИТЕ ЗА ЗДРАВНО ОСИГУРЯВАНЕ

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2022 г. и 2023 г.

С най-висок относителен дял са отчетените трансферите за здравно осигуряване за пенсионери, които през 2023 г. са 50 на сто. През 2023 г. те са нараснали със 177 249 хил. лв. или с 16 на сто в сравнение с 2022 г.

Получените трансфери през 2023 г. за лица до 18-годишна възраст и след навършване на тази възраст, ако учат редовно - до завършване на средно образование са нараснали със 169 244 хил. лв. или с 19 на сто спрямо 2022 г.

Трансферите при лицата, получаващи обезщетения за безработица през 2023 г. са с 34 501 хил. лв. повече в сравнение с 2022 г., като се наблюдава ръст от 72,6 на сто.

Средствата за лицата, получаващи социални помощи и целеви помощи за отопление са нараснали през 2023 г. с 23,1 на сто или с 11 996 хил. лв. спрямо 2022 г.

В категория „други“ са включени предоставените от държавния бюджет средства за студентите - редовно обучение; чуждестранните студенти; военноинвалидите и военнопострадалите; лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище; задържаните под стража или лишени от свобода; родителите, осиновителите или съпрузите, полагащи грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ. През 2023 г. средствата предоставени за категория „други“ са нараснали с 10 786 хил. лв. или 15,9 на сто спрямо предходната година.

1.2. Неданъчни приходи

Неданъчните приходи включват: приходи и доходи от собственост; глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи (вкл. помощи и дарения). В ЗБНЗОК за 2023 г. са заложили 26 368 хил. лв., които са с 1 242 хил. лв. по-малко от отчетените през 2022 г.⁸⁸

През годината по реда на § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. с решение на НС на НЗОК, средства в размер на 948 хил. лв., от изпълнението на приходите, са използвани като източник на допълнителни средства за здравноосигурителни плащания. В резултат годишният план е в размер на 27 316 хил. лв.

Отчетените неданъчни приходи за 2023 г. са в размер на 31 118 хил. лв., което представлява изпълнение от 113,9 на сто спрямо заложените в годишен план 2023 г.

⁸⁸ 27 610 хил. лв.

През 2023 г. постъпленията от неданъчните приходи са увеличени с 12,7 на сто спрямо отчетените през предходната 2022 г., което представлява увеличение с 3 508 хил. лв. в абсолютен размер.

С най-голям относителен дял - 98,7 на сто, са отчетените приходи от глоби, санкции и наказателни лихви в размер на 30 710 хил. лв., което представлява ръст от 12,1 на сто или 3 318 хил. лв., в сравнение с отчетените през предходната 2022 г.⁸⁹

През 2023 г. са отчетени 406 хил. лв. в постъпленията от други неданъчни приходи (вкл. помощи и дарения) или със 191 хил. лв. (88,5 на сто) повече спрямо отчетените 215 хил. лв. през предходната година.

1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването⁹⁰

Получените трансфери от МЗ за финансиране на разходите са разпределени за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психични заболявания, дейности за здравно неосигурени жени, по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ; помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Съгласно § 2, ал. 3 и 6 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г., трансферът над размера по чл. 1, ал. 1 ред 3⁹¹ ЗБНЗОК за 2023 г. и трансферите за помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване се определят и предоставят от МЗ при условия и по ред, утвърдени от министъра на здравеопазването и от управителя на НЗОК, след одобрение от НС на НЗОК, без да се нарушава балансът по бюджета на НЗОК.⁹²

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г.⁹³ трансфери от МЗ са в размер на 153 283 хил. лв., а са отчетени 153 136 хил. лв. или 99,9 на сто от заложените в закона.

Планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. средства за ЛП - ваксини и дейности по прилагането им са в размер на 18 288 хил. лв. През годината с решения на НС на НЗОК средствата са намалени с 6 146 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ⁹⁴. Към 31.12.2023 г. получените средства са в размер на 12 142 хил. лв., като спрямо получените към 31.12.2022 г. се отчита увеличение с 3 359 хил. лв. или с 38,2 на сто.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за здравно неосигурени лица, включващи: дейности по амбулаторно проследяване на болни с психични и кожно-венерически заболявания; интензивно лечение както и дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ, са в размер на 8 789 хил. лв. През годината с решения на НС на НЗОК средствата са увеличени със 7 826 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ. Към 31.12.2023 г. получените средства са в размер на 16 615 хил. лв., заявени по реда на § 2, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2023 г. за заплащане на дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ, оказани от изпълнителите на медицинска помощ в периода м. ноември 2022 г. – м. октомври 2023 г. Спрямо получените през 2022 г. средства, към 31.12.2023 г. се отчита увеличение с 4 890 хил. лв. или с 41,7 на сто.

Средствата по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО, приети със ЗБНЗОК за 2023 г., са в размер на 16 035 хил. лв. През годината с решения на НС на НЗОК средствата са намалени с 1 680 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ. Към 31.12.2023 г. получените средства са в размер

⁸⁹ 27 392 хил. лв.

⁹⁰ Одитни доказателства № 1 и № 11

⁹¹ 153 282,6 хил. лв.

⁹² Одитно доказателство № 14

⁹³ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

⁹⁴ Решения № РД-НС-04-51/11.08.2023 г. и РД-НС-04-115/18.12.2023 г.

на 14 355 хил. лв., като спрямо получените към 31.12.2022 г. се отчита увеличение с 208 хил. лв. или с 1,5 на сто.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ, както и за лечението на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ са в размер на 72 171 хил. лв. През годината с решения на НС на НЗОК средствата са намалени с 3 714 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ. Към 31.12.2023 г. получените средства са в размер на 70 539 хил. лв. или 97,7 на сто от заложеното в закона за 2023 г., заявени по реда на § 2, ал. 5 от ЗБНЗОК за 2023 г. за извършване на дължимите през 2023 г. плащания за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ. Спрямо получените средства към 31.12.2022 г. се отчита намаление с 6 782 хил. лв. или с 8,8 на сто.

Планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. средства за помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване са в размер на 38 000 хил. лв. През годината с решения на НС на НЗОК средствата са увеличени с 3 714 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ. Към 31.12.2023 г. получените средства са в размер на 39 632 хил. лв., или 104,3 на сто от планираните в закона за 2023 г., заявени по реда на § 2, ал. 6 и § 12 от ЗБНЗОК за 2023 г. за извършване на дължимите през 2023 г. плащания за помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Спрямо получените трансфери към 31.12.2022 г. се отчита увеличение с 4 888 хил. лв. или с 14,1 на сто.

През 2023 г. на МЗ са възстановени средства, получени от НЗОК през 2022 г. в размер на 147 хил. лв., както следва:⁹⁵

- неусвоени към 31.12.2022 г. целеви средства от предоставени през 2022 г. трансфери от МЗ на НЗОК в размер на 15 хил. лв., съгласно ПМС № 76/2022 г., ПМС № 128/2022 г. и § 1, т. 2 от ПМС № 412/2022 г.;

- възстановени от МДЦ ЯСЕН ЕООД на НЗОК средства в размер на 30 хил. лв., получени от лечебното заведение през 2022 г. по реда на плащанията, съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците;

- неусвоени към 31.12.2022 г. целеви средства в размер на 102 хил. лв., предоставени от МЗ през 2022 г., съгласно чл. 1 от ПМС № 412/2022 г.

1.4. Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост

През 2023 г. е отчетен трансфер, предоставен от МТСП за възстановяване на извършени от НЗОК разходи за възнаграждения и осигурителни вноски по сключен между НЗОК и Агенцията по заетостта договор за наемане на безработно лице, в размер на 6,4 хил. лв., или с 2,2 хил. лв. по-малко в сравнение с предходната година.⁹⁶

1.5. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.

Съгласно § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. средствата за предоставени ЛП на ветерани от войните, военноинвалиди и военнопострадали, както и за извършената диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на правоимащите лица по реда на ПМС № 17 от 31.01.2007 г. и чрез междуинституционални споразумения⁹⁷ за превод на средства във връзка с предписване и отпускане на ЛП, са за сметка на държавния бюджет и се изплащат от АСП чрез НЗОК.

⁹⁵ Одитно доказателство № 8

⁹⁶ 8,6 хил. лв.

⁹⁷ Одитни доказателства № 1 и № 5

Предоставените средства от АСП на НЗОК за 2023 г. са в размер на 5 364 хил. лв.⁹⁸, от които:

а) 4 811 хил. лв. са за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес, което е с 218 хил. лв. повече в сравнение с преведените средства⁹⁹ през 2022 г.;¹⁰⁰

б) 492 хил. лв. са за ЛП¹⁰¹ за военноинвалидите и военнопострадалите, което е с 19 хил. лв. повече от средствата¹⁰² получени през 2022 г.;

в) 61 хил. лв. са за ЛП¹⁰³ за ветераните от войните, което е със 50 хил. лв. по-малко от преведените¹⁰⁴ през 2022 г.

Получените през 2023 г. суми от АСП са със 187 хил. лв. повече (3,6 на сто) в сравнение с получените средства за 2022 г.¹⁰⁵

Средствата, получени от АСП по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. не са планирани в ЗБНЗОК за 2023 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

2. Разходи и трансфери¹⁰⁶

Средствата на НЗОК¹⁰⁷ се разходват за: закупуване на отделните видове медицинска и дентална помощ¹⁰⁸, договорена с Националните рамкови договори (НРД) с Български лекарски съюз (БЛС) и Български зъболекарски съюз (БЗС) и с изпълнителите, сключили договори с НЗОК; издръжка на административните дейности по здравното осигуряване; инвестиционни разходи за нуждите на НЗОК, включително придобиване на недвижимо имущество; медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и МИ за тях, определени в ЗБНЗОК за съответната календарна година; заплащане на лицата, получили разрешение за търговия на дребно с ЛП, за всяка отчетена рецептурна бланка с предписани ЛП, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, с ниво на заплащане 100 на сто; и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2023 г.¹⁰⁹ са приети общо разходи и трансфери - всичко в размер на 7 027 214 хил. лв., в т.ч.: текущи разходи в размер на 6 816 787 хил. лв.; разходи за придобиване на нефинансови активи в размер 5 000 хил. лв.; резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи – 205 427 хил. лв.

По реда на § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и на ПМС № 291/13.12.2023 г.¹¹⁰, средствата са увеличени с 20 665 хил. лв. и в годишния план¹¹¹ общият размер на разходите и трансфери – всичко възлиза на 7 047 879 хил. лв.

С най-голям относителен дял от планираните разходи за 2023 г. са текущите разходи - 97 на сто¹¹² от общия размер на разходите и трансферите. Разходите за

⁹⁸ Одитно доказателство № 6

⁹⁹ 4 593 хил. лв.

¹⁰⁰ по реда на ПМС № 17 от 31.01.2007 г.

¹⁰¹ по чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от Закона за военноинвалидите и военнопострадалите

¹⁰² 473 хил. лв.

¹⁰³ по чл. 4, ал. 1 от Закона за ветераните от войните

¹⁰⁴ 111 хил. лв.

¹⁰⁵ 5 177 хил. лв.

¹⁰⁶ Одитни доказателства №№ 1, 7, 8, 10, 11, 12, 15 и 16

¹⁰⁷ чл. 24 от ЗЗО

¹⁰⁸ посочена в чл. 45 от ЗЗО

¹⁰⁹ обн., ДВ, бр. 66 от 1.08.2023 г., в сила от 1.01.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 1.10.2023 г., изм., ДВ, бр. 13 от 13.02.2024 г., в сила от 31.01.2024 г.

¹¹⁰ за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на НЗОК за 2023 г.

¹¹¹ Годишният план отразява всички настъпили през годината промени по ЗБНЗОК за 2023 г.

¹¹² включващи разходи за персонал, издръжка на административните дейности, здравноосигурителни

придобиване на нефинансови активи са 0,1 на сто от общия размер на разходите и трансферите; резервът, включително за непредвидени и неотложни разходи е 2,9 на сто.

За 2023 г. са отчетени 7 046 407 хил. лв. разходи и трансфери – всичко, които са с 19 193 хил. лв. (0,3 на сто) повече от определените в ЗБНЗОК за 2023 г. и надвишават с 672 491 хил. лв. (10,6 на сто) отчетените през 2022 г.¹¹³

В структурата на отчетените разходи и трансфери - всичко разходите¹¹⁴ са в размер на 7 046 410 хил. лв., а трансферите между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)¹¹⁵ са в размер на 3 хил. лв., възстановени за 2022 г. средства.

От отчетените разходи, с най-голям относителен дял (99,9 на сто) са текущите разходи в размер на 7 041 565 хил. лв. (в т.ч. 164 717 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), докато разходите за придобиване на нефинансови активи са в размер на 4 845 хил. лв.

2.1. Разходи¹¹⁶

2.1.1. Текущи разходи

Със ЗБНЗОК за 2023 г. за текущи разходи са предвидени 6 816 787 хил. лв., като в резултат на извършени корекции през годината в размер на 226 095 хил. лв., годишният план (коригиран бюджет) възлиза на 7 042 882 хил. лв.

Отчетените текущи разходи за 2023 г. са в размер на 7 041 565 хил. лв. (в т.ч. 164 717 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са с 224 778 хил. лв. (3,3 на сто) повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2023 г.

Отчетените през 2023 г. текущи разходи, са с 672 127 хил. лв. или 10,6 на сто повече спрямо отчетените през 2022 г.¹¹⁷

В следващата графика е представена структурата на текущите разходи, отчетени към 31.12.2023 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

2.1.1.1. Разходи за персонал

Разходите за персонал включват заплати и възнаграждения за персонала, нает по

плащания и плащания от получени трансфери от МЗ

¹¹³ Отчетените разходи и трансфери - всичко за 2022 г. са в размер на 6 373 916 хил. лв.

¹¹⁴ с включен трансфер към бюджетни организации (ведомствени болници), сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

¹¹⁵ Предоставени трансфери

¹¹⁶ Одитни доказателства № 1 и № 7

¹¹⁷ Отчетените текущи разходи за 2022 г. са в размер на 6 369 438 хил. лв.

трудови и служебни правоотношения, други възнаграждения и плащания за персонала, както и задължителните осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. са планирани разходи за персонал в размер на 74 618 хил. лв. С решения на НС на НЗОК по реда на § 11, ал. 4 и ал. 5 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. средствата са увеличени с общо 3 хил. лв., възстановени за 2022 г. средства във връзка с изпълнение на проект¹¹⁸ „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация EESSI“, за сметка на намаление на предоставените трансфери по § 62-02 Предоставени трансфери.

Отчетените за 2023 г. разходи за персонал са в размер на 73 869 хил. лв. и представляват 99 на сто от планираните със ЗБНЗОК за 2023 г.

Съпоставени с отчетените разходи за персонал за 2022 г. в размер на 62 289 хил. лв., през 2023 г. се наблюдава увеличение с 11 580 хил. лв. или с 18,6 на сто. Увеличението се дължи на: определен нов размер на индивидуалните основни месечни заплати на служителите на НЗОК¹¹⁹, съгласно § 11, ал. 6 от ЗБНЗОК за 2023 г. и увеличение на числеността на НЗОК¹²⁰ за обезпечаване на нови дейности, както и промяната в индивидуалните основни месечни заплати на служителите на НЗОК от 10.07.2022 г., съгласно § 15, ал. 6 от ЗБНЗОК за 2022 г.¹²¹

2.1.1.2. Издръжка на административните дейности

Разходите за издръжка на административните дейности включват разходи за: външни услуги, материали, лихви, вода, горива, енергия, договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски, платени данъци, такси и административни санкции, командировки в страната и други.

Планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за издръжка на административните дейности са в размер на 35 210 хил. лв.¹²²

С решения¹²³ на НС на НЗОК, през годината са извършени¹²⁴ намаления на разходите за издръжка на административните дейности в размер на 13 200 хил. лв. и са увеличени здравноосигурителните плащания.

Към 31.12.2023 г. са изплатени 19 349 хил. лв., което представлява изпълнение от 54,9 на сто от заложените в ЗБНЗОК за 2023 г. средства и 0,3 на сто от отчетените разходи и трансфери - всичко. В сравнение с 2022 г. се отчита намаление с 2 897 хил. лв. или с 13 на сто, като делът на разходите за издръжка на административните дейности от отчетените разходи и трансфери – всичко се запазва.¹²⁵

2.1.1.3. Здравноосигурителни плащания

Здравноосигурителните плащания се извършват за: ПИМП; СИМП; дентална помощ; МДД; ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната; ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги; МИ, прилагани в БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги; БМП; други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация

¹¹⁸ № BG05SFOP001-1.024.0001

¹¹⁹ считано от 01.01.2023 г.

¹²⁰ със 100 бр. - ПУДНЗОК (обн., ДВ, бр. 56 от 19.07.2022 г.)

¹²¹ обн., ДВ, бр.62 от 05.08.2022 г.

¹²² обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., в сила от 01.01.2023 г.

¹²³ Решения №№ РД-НС-04-51/11.08.2023 г., РД-НС-04-83/01.11.2023 г., РД-НС-04-115/18.12.2023 г. и Докладна записка вх. № 21-01-258/22.01.2024 г.

¹²⁴ съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹²⁵ Одитно доказателство № 7; през 2022 г. – 0,3 на сто

на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица.

През 2022 г. действат подписани анекси към сключените през 2020 г. НРД¹²⁶ за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020 – 2022 г. и НРД¹²⁷ за денталните дейности между НЗОК и БЗС за 2020 – 2022 г., съгласно които НЗОК заплаща суми за неблагоприятни условия на работа при обявено извънредно положение, съответно извънредна епидемична обстановка в рамките на параметрите по ЗБНЗОК за 2022 г.

Считано от 01.04.2022 г.¹²⁸ извънредната епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19 е прекратена, поради което през 2023 г. от НЗОК не са извършвани плащания по реда на чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците, както и по реда на чл. 5 от ЗБНЗОК за 2022 г. за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на персонала на изпълнителите на БМП с трансфер от централния бюджет.

В съответствие с изискванията на § 17 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г., НРД¹²⁹ за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2023 – 2025 г. и НРД¹³⁰ за денталните дейности между НЗОК и БЗС за 2023 – 2025 г. са приети след обнародването на ЗБНЗОК за 2023 г. в „Държавен вестник“ и влизат в сила от 01.09.2023 г., като до тогава¹³¹ НЗОК закупува предоставената медицинска и дентална помощ по цени и в обеми съгласно действащите към 31.12.2022 г. НРД за медицинските дейности, съответно за денталните дейности, и анексите към тях при спазване на параметрите съгласно ЗБНЗОК за 2023 г. и в рамките на определените от НС на НЗОК стойности на разходите, разпределени по месеци.

Съгласно ЗЗО¹³² НРД за медицинските дейности, съответно за денталните дейности, за 2023 – 2025 г. съдържа Методика за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебни заведения за извънболнична медицинска¹³³/дентална¹³⁴ помощ, които извършват медицински/дентални дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината (Методиките). Съгласно Методиките НЗОК финансира осигуряване на медицински персонал в лечебни заведения - изпълнители на ПИМП, СИМП и МДД, които извършват медицински дейности, както и в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, които извършват дентални дейности, в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината, като населените места/практики се определят съобразно детайлно регламентирани в Методиките критерии, и периодично се актуализират по определен в Методиките ред.

Заплатените през 2023 г. суми по Методиките за извършени медицински и дентални дейности в отдалечени и труднодостъпни райони възлизат на 9 789 хил. лв. или 0,14 на сто от здравноосигурителните плащания през годината.

¹²⁶ № РД-НС-01-4 от 23.12.2019 г., обн., ДВ, бр. 7 от 24.01.2020 г., изм., ДВ, бр. 95 от 29.11.2022 г.; https://www.nhif.bg/bg/nrd/2020-2022/medical#docs_section1

¹²⁷ № РД-НС-01-3 от 23.12.2019 г., обн., ДВ, бр. 4 от 14.01.2020 г., изм., ДВ бр.48, от 02.06.2023 г.; <https://www.nhif.bg/bg/nrd/2020-2022/dental>

¹²⁸ С РМС № 826/25.11.2021 г. – срокът на извънредната епидемична обстановка е удължен от 01.12.2021 г. до 31.03.2022 г.

¹²⁹ № РД-НС-01-2 от 01.09.2023 г. за медицинските дейности 2023 – 2025 г., обн., ДВ, бр. 77 от 8.9.2023 г., <https://www.nhif.bg/bg/nrd/2023-2025/medical>

¹³⁰ РД-НС-01-3 от 01.09.2023 г. за денталните дейности 2023 – 2025 г., обн., ДВ, бр. 77 от 8.9.2023 г., <https://www.nhif.bg/bg/nrd/2023-2025/dental>

¹³¹ чл. 54, ал. 8 от ЗЗО и § 17, ал. 2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.

¹³² чл. 55, ал. 2, т. 3в от ЗЗО

¹³³ НРД № РД-НС-01-2 от 01.09.2023 г. между НЗОК и БЛС за 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VIII

¹³⁴ НРД № РД-НС-01-3 от 01.09.2023 г. между НЗОК и БЗС за 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VI

В изпълнение изискванията на чл. 45, ал. 17, т. 46 от ЗЗО¹³⁵ в условията и реда за сключване на индивидуални договори за заплащане на ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели между директора на РЗОК и притежателите на разрешение за търговия на дребно с ЛП (аптеки) е договорена методика за финансиране на аптеки, които изпълняват дейности по договор с НЗОК в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност в община, както и с денонощен режим на работа, в сила от 01.08.2023 г.¹³⁶ Заплатените през 2023 г. суми по Методиката възлизат на 1 972 хил. лв. или 0,03 на сто от здравноосигурителните плащания през годината.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за здравноосигурителни плащания са в размер на 6 553 676 хил. лв. В резултат на извършени промени по бюджета, с решения на НС на НЗОК, размерът на здравноосигурителните плащания е увеличен с 239 292 хил. лв. (в т.ч. 164 487 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и годишният план възлиза на 6 792 968 хил. лв.¹³⁷

През 2023 г. са отчетени 6 786 167 хил. лв. здравноосигурителни плащания, които са с 232 490 хил. лв. (3,5 на сто) повече от определените със ЗБНЗОК за 2023 г.

Отчетените през 2023 г. здравноосигурителни плащания са повече спрямо отчетените през 2022 г.¹³⁸, като увеличението е с 14,2 на сто.

Здравноосигурителните плащания (в т.ч. трансфер към бюджетни организации - ведомствени болници), отчетени през 2023 г., по показатели са както следва:

- а) ПИМП – 448 315 хил. лв.;
- б) СИМП – 467 844 хил. лв. (в т.ч. 2 553 хил. лв. трансфер към ведомствени болници);
- в) дентална помощ – 271 172 хил. лв.;
- г) МДД – 215 420 хил. лв. (в т.ч. 1 062 хил. лв. трансфер към ведомствени болници);
- д) ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛПП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 1 766 417 хил. лв., в т.ч. за:
 - да) заплащане на дейностите по отпускане на ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани 100 на сто от бюджета на НЗОК и до 2 000 лв. за финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа – 32 686 хил. лв.;
 - дб) МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 35 246 хил. лв.;
 - дв) ЛП за домашно лечение на територията на страната – 939 851 хил. лв.¹³⁹;
 - дг) ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 758 634 хил. лв. (в т.ч. 21 956 хил. лв. трансфер към ведомствени болници);
 - е) МИ, прилагани в БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните

¹³⁵ обн., ДВ, бр. 13 от 07.02.2023 г.

¹³⁶ обн., ДВ, бр. 83 от 03.10.2023 г.

¹³⁷ Одитни доказателства № 1 и № 7

¹³⁸ 5 942 416 хил. лв.

¹³⁹ в т.ч.: за ЛП за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се извърша експертиза – 609 408 хил. лв. и за ЛП за домашно лечение на територията на страната, за които не се изисква протокол – 330 443 хил. лв.

медицински услуги – 151 105 хил. лв. (в т.ч. 4 787 хил. лв. трансфер към ведомствени болници)

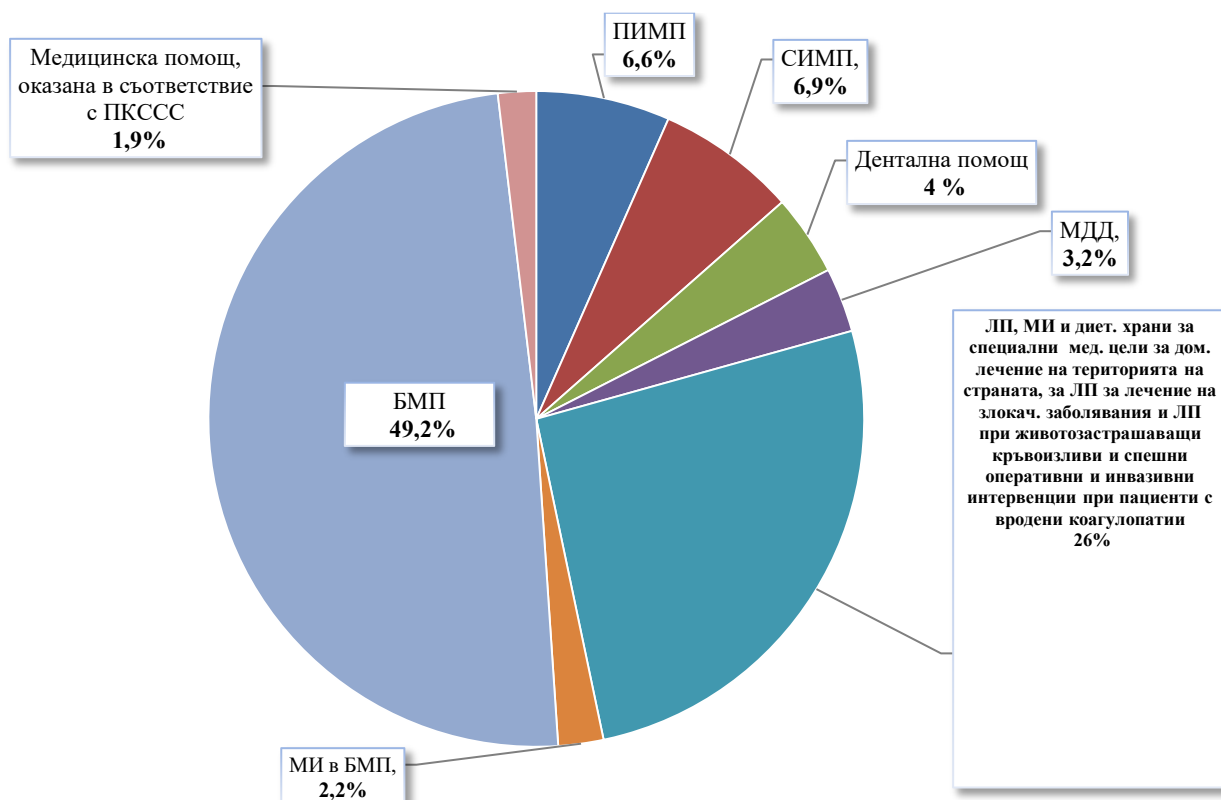
ж) БМП – 3 337 799 хил. лв. (включително 133 722 хил. лв. трансфер към ведомствени болници);

з) други здравноосигурителни плащания – 128 095 хил. лв., (включително 406 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) в т.ч. за:

за) медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 127 421 хил. лв.

зб) поставяне на ваксини срещу COVID - 19 за здравноосигурени лица – 673 хил. лв.

В следващата графика е представена структурата и относителните дялове на здравноосигурителните плащания, отчетени към 31.12.2023 г.

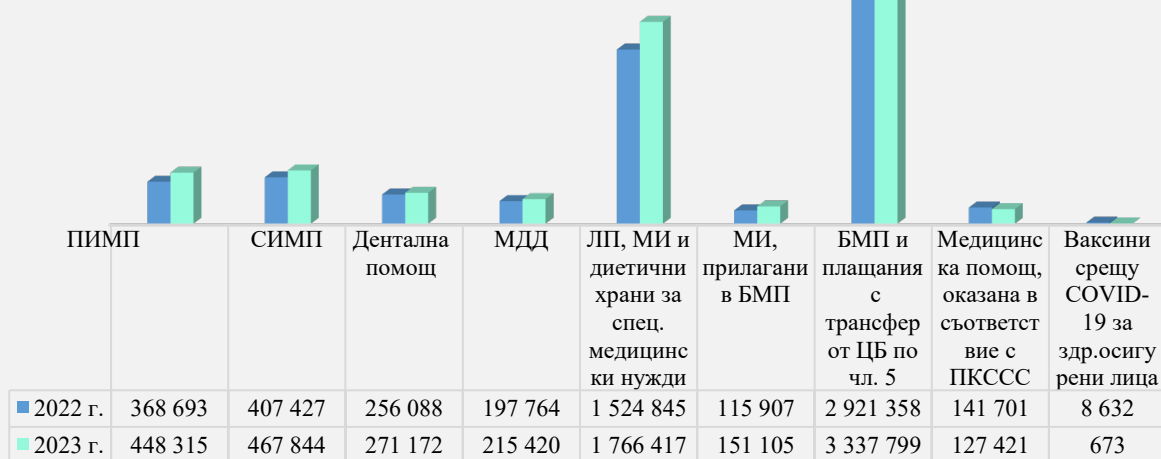
Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за БМП – 49,2 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 26 на сто и за СИМП – 6,9 на сто.

В следващите графики са съпоставени отчетените здравноосигурителни плащания към 31.12.2022 г. и 31.12.2023 г.

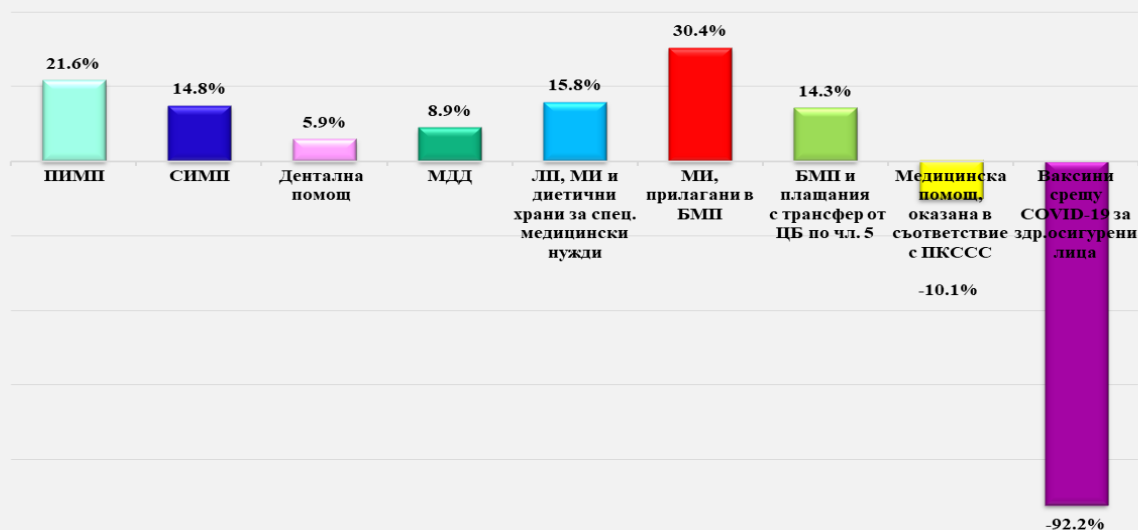
**Отчетени здравноосигурителни плащания към
31.12.2022 г. и 31.12.2023 г. (хил. лв.)**

■ 2022 г.
■ 2023 г.

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2022 г. и 2023 г.

Изменение на отчетените към 31.12.2023 г. здравноосигурителни плащания спрямо отчетените към 31.12.2022 г. (%)

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2022 г. и 2023 г.

От извършеното сравнение на отчетените здравноосигурителни плащания през 2023 г. спрямо предходната 2022 г. е установено, че плащанията нарастват, както като общ размер, така и по отделните показатели, с изключение на тези за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност и здравноосигурителните плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица.

Най-голям относителен ръст бележат здравноосигурителните плащания за МИ, прилагани в БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, следвани от разходите за ПИМП и разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и

спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги. Най-нисък ръст се отчита при здравноосигурителните плащания за дентална помощ и при тези за МДД. Ръстовете на отделните разходни показатели в рамките на отчетените здравноосигурителни плащания се дължат основно на договореното в НРД увеличение от 01.09.2023 г. на цените, заплащани от НЗОК на дейностите в ПИМП, СИМП и дентална помощ, както и на плащанията по реда на Методика¹⁴⁰ за финансиране осигуряване на медицински персонал в лечебни заведения за извънболнична медицинска помощ, които извършват медицински дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината, и финансирането на аптеки, които изпълняват дейности по договор с НЗОК в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност в община, както и с денонощен режим на работа¹⁴¹

Отчетеният спад на годишна база при показателите за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност се дължи на отпадането на извънредната епидемична обстановка от 01.04.2022 г.¹⁴²

2.1.1.3.1. Здравноосигурителни плащания за първична извънболнична медицинска помощ

Първичната извънболнична медицинска помощ е медицинска дейност, с която се предоставя достъп на населението до медицинска помощ. С нея е предвидено да се гарантира профилактика за ранно откриване и предотвратяване на заболявания и навременно оказване на медицинска помощ в случай на заболяване.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. за ПИМП са определени разходи в размер на 452 603 хил. лв. След извършени корекции¹⁴³ средствата за здравноосигурителни плащания за ПИМП за 2023 г. са намалени с 606 хил. лв. и в годишния план възлизат на 451 997 хил. лв.

Отчетените през 2023 г. разходи за ПИМП са 448 315 хил. лв. или с 0,9 на сто по-малко от предвидените със ЗБНЗОК за 2023 г.

През 2023 г. на изпълнителите на ПИМП са заплатени¹⁴⁴ 2 212,5 хил. лв. за извършване на дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват дейност в общината¹⁴⁵ за периода на дейност от м. септември до м. ноември 2023 г. Заплащането за неблагоприятни условия на работа по чл. 185 от НРД за 2020 - 2022 г. през 2022 г. възлиза на 4 888 хил. лв., а през 2023 г. за периода на дейност от м. декември 2022 г. до м. август 2023 г. възлиза на 3 594 хил. лв. или общо ръстът на тези плащания е 918 хил. лв. или с 18,8 на сто.¹⁴⁶

За 2023 г. здравноосигурителните плащания за ПИМП представляват 6,6 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Спрямо извършените през 2022 г. плащания за ПИМП¹⁴⁷ е отчетен ръст от 79 622 хил. лв. или с 21,6 на сто.

¹⁴⁰ чл. 55, ал. 2, т. 3в от ЗЗО

¹⁴¹ По реда на Методика за финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа, договорена в условията и реда по чл. 45, ал. 17, т. 46 от ЗЗО

¹⁴² Съгласно Решение № 826 от 25.11.2021 г. на МС за удължаване срока на обявената извънредна епидемична обстановка, считано от 01.12.2021 г. до 31.03.2022 г.

¹⁴³ съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁴⁴ чл. 55, ал. 2, т. 3в от ЗЗО

¹⁴⁵ по реда на Методика, договорена с НРД за медицински дейности 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VIII

¹⁴⁶ Годишен отчет, Приложение ПИМП, таблица 1 „Справка за заплатените средства по компоненти в ПИМП през 2023 година“ и таблица 46 „Отчетени и заплатени обеми и стойности към 31.12.2023 г. спрямо 31.12.2022 г. по видове дейности в ПИМП“

¹⁴⁷ 368 693 хил. лв.

2.1.1.3.2. Здравноосигурителни плащания за специализирана извънболнична медицинска помощ (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)

Специализираната извънболнична медицинска помощ включва извършване на дейности по диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни; експертиза на временна нетрудоспособност; наблюдение и оказване на медицинска помощ при бременност и майчинство; насочване на пациенти за консултативна и болнична помощ и други.

Здравноосигурителните плащания за СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) съгласно ЗБНЗОК за 2023 г. са предвидени в размер на 462 342 хил. лв. В резултат на извършени през годината корекции¹⁴⁸ по бюджета на НЗОК, средствата са увеличени с 5 601 хил. лв. и годишният план на здравноосигурителните плащания за СИМП възлиза на 467 944 хил. лв. (в т.ч. 2 553 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

Отчетените през 2023 г. разходи за СИМП в размер на 467 844 хил. лв. (в т.ч. 2 553 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) са със 1,2 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2023 г. и представляват 6,9 на сто от общия размер на здравноосигурителните плащания.

През 2023 г. на изпълнителите на СИМП са заплатени 297 хил. лв. за извършване на дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват дейност в общината¹⁴⁹ за периода на дейност от м. септември до м. ноември 2023 г. Преди 01.09.2023 г. на изпълнителите на СИМП не е заплащано допълнително за работа в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони или единствени изпълняват съответната дейност на територията на общината.¹⁵⁰

Спрямо извършените през 2022 г.¹⁵¹ плащания по показателя се отчита ръст с 60 416 хил. лв. или с 14,8 на сто. Отчита се общо увеличение спрямо 2022 г. на извършените дейности в следствие на прекратяване през предходната година на извънредната епидемична обстановка и постепенно възстановяване на нормалната дейност на системата.

2.1.1.3.3. Здравноосигурителни плащания за дентална помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказаната помощ на здравноосигурените лица, осъществили правото си на свободен избор, преглед и лечение от лекар по дентална медицина в лечебно заведение за извънболнична дентална помощ, сключило договор с НЗОК. Обемът дейности, които може да получи всяко от здравноосигурените лица, включва първична и специализирана дентална помощ, които са определени в сключените НРД за дентални дейности между НЗОК и БЗС за 2020 – 2022 г.¹⁵² и 2023 – 2025 г.¹⁵³

Съгласно ЗБНЗОК за 2023 г., планираните разходи за здравноосигурителни плащания за дентална помощ са в размер на 274 069 хил. лв. През годината, вследствие на извършени промени¹⁵⁴ по бюджета на НЗОК, средствата са намалени с 2 890 хил. лв. и годишният план възлиза на 271 178 хил. лв.

Отчетените през 2023 г. средства за дентална помощ в размер на 271 172 хил. лв. са с 2 896 хил. лв. по-малко от заложените в ЗБНЗОК за 2023 г. Спрямо 2022 г.¹⁵⁵ се отчита ръст от 15 085 хил. лв. или с 5,9 на сто.

¹⁴⁸ по реда на чл. 15, ал. 1, т. 7 и чл. 26, ал. 2 от ЗЗО и чл. 116 от ЗПФ

¹⁴⁹ по реда на Методика, договорена с НРД за медицински дейности 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VIII

¹⁵⁰ Годишен отчет, Приложение СИМП, таблица 1 „Здравноосигурителни плащания за СИМП през 2023 година по РЗОК“

¹⁵¹ 407 428 хил. лв.

¹⁵² <https://www.nhif.bg/bg/nrd/2020-2022/dental>

¹⁵³ <https://www.nhif.bg/bg/nrd/2023-2025/dental>

¹⁵⁴ съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁵⁵ 256 088 хил. лв.

През 2023 г. на изпълнителите на дентална помощ са заплатени 989 хил. лв. за извършване на дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват дейност в общината¹⁵⁶ за периода на дейност от м. септември до м. ноември 2023 г. Заплащането за неблагоприятни условия на работа по чл. 121, ал. 4 от НРД за 2020 – 2022 г. през 2022 г. възлиза на 842 хил. лв., а през 2023 г. за периода на дейност от м. декември 2022 г. до м. август 2023 г. възлиза на 662 хил. лв. или общо ръстът на тези плащания възлиза на 809 хил. лв. или с 96,1 на сто.¹⁵⁷

Извършените през 2023 г. плащания за дентална помощ съставляват 4 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

2.1.1.3.4. Здравноосигурителни плащания за медико-диагностична дейност

Медико-диагностичните дейности включват специализирани и/или високоспециализирани дейности, клинично-лабораторни изследвания, рентгенологични изследвания и клинично-микробиологични изследвания и др.

Съгласно ЗБНЗОК за 2023 г., планираните разходи за МДД са в размер на 237 286 хил. лв. или 3,6 на сто от планираните здравноосигурителни плащания. В резултат на извършени корекции¹⁵⁸ по бюджета на НЗОК, средствата са намалени с 21 476 хил. лв., като в резултат годишният план за здравноосигурителни плащания за МДД възлиза на 215 810 хил. лв. (в т.ч. 1 062 хил. лв. трансфери към ведомствени болници).

Отчетените за 2023 г. разходи за МДД са в размер на 215 420 хил. лв. (в т.ч. 1 062 хил. лв. трансфери към ведомствени болници), съставляват 3,2 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания и са с 9,2 на сто по-малко от планираните със ЗБНЗОК за 2023 г.

През 2023 г. на изпълнителите на МДД са заплатени 293 хил. лв. за извършване на дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват дейност в общината¹⁵⁹ за периода на дейност от м. септември до м. ноември 2023 г. Преди 01.09.2023 г. на изпълнителите на МДД не е заплащано допълнително за работа в населени места в труднодостъпни и/или отдалечени райони или единствени изпълняват съответната дейност на територията на общината.¹⁶⁰

Спрямо отчетените 197 764 хил. лв. за МДД за 2022 г. се наблюдава увеличение с 17 656 хил. лв. или с 8,9 на сто.

2.1.1.3.5. Здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги

Националната здравноосигурителна каса заплаща ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в

¹⁵⁶ по реда на Методика, договорена с НРД за дентални дейности 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VI

¹⁵⁷ Годишен отчет, Приложение ДП, таблица 2 „Разход през 2023 година за дентална помощ в лева. Структура на разхода по заплатени средства.“ и таблица 44 „Отчетени и заплатени обеми и стойности към 31.12.2023 г. спрямо 31.12.2022 г. по видове дейности в ДП“

¹⁵⁸ По реда на чл.115 от ЗПФ

¹⁵⁹ по реда на Методика, договорена с НРД за медицински дейности 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VIII

¹⁶⁰ Годишен отчет, Приложение МДД, таблица 3 „Справка за изплатените средства в лева за МДД през 2023 година по РЗОК и пакети изследвания“

условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. разходи по този показател са в размер на 1 768 770 хил. лв. или 27 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

Отчетените разходи по показателя към 31.12.2023 г. са в общ размер на 1 766 417 хил. лв. или 26 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Спрямо извършените към 31.12.2022 г. разходи по показателя¹⁶¹ се отчита ръст с 241 572 хил. лв. или с 15,8 на сто.

През 2023 г. са извършени промени, като планираният общ размер на този вид здравноосигурителни плащания остава непроменен.

Планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. разходи за заплащане на дейностите по отпускане на ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани 100 на сто от бюджета на НЗОК и до 2 000 хил. лв. за финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа са в размер на 34 300 хил. лв. В резултат на извършени корекции¹⁶² средствата са намалени с 1 545 хил. лв. и в годишния план възлизат на 32 755 хил. лв. Отчетените средства за 2023 г. са в размер на 32 686 хил. лв. или 0,5 на сто от всички здравноосигурителни плащания през годината, като отбелязват ръст от 21,9 на сто спрямо 2022 г.¹⁶³ Увеличението на изплатените средства по показателя спрямо предходната година се дължи основно на договорено по реда на чл. 45, ал. 17, т. 4а от ЗЗО, увеличаване (в сила от 01.08.2023 г.) на заплащането за всяко отчетено електронно предписание на ЛП, назначавани без протокол, на 5 лв., а за ЛП, назначавани с протокол на 6 лв., спрямо действащите от 01.01.2022 г. – 4 лв. Също така, от 01.08.2023 г. в изпълнение на чл. 45, ал. 17, т. 4б от ЗЗО, са заплатени 1 972 хил. лв. по реда на Методика за финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа, договорена в условията и реда по чл. 45, ал. 7 от ЗЗО за периода на дейност м. август - м. ноември 2023 г.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. са определени средства за заплащане за МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната в размер на 33 703 хил. лв. Поради извършено увеличение¹⁶⁴ в размер на 1 545 хил. лв. годишният план възлиза на 35 248 хил. лв. За 2023 г. са отчетени 35 246 хил. лв. или 0,5 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Спрямо 2022 г.¹⁶⁵ се отчита ръст от 6 125 хил. лв. или с 21 на сто, който се дължи основно на увеличението на броя пациенти, възползвали се от включените в списъка за домашно лечение нови МИ – сензори за продължително измерване на нивото на глюкозата, за сметка на намаленото потребление на тест-лентите за измерване на кръвна захар.

Планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни плащания за ЛП за домашно лечение на територията на страната са в размер на 936 767 хил. лв. или 14,3 на сто от определените здравноосигурителни плащания със закона. В резултат на извършени корекции¹⁶⁶, в годишния план размерът на средствата е увеличен на 939 857 хил. лв., като отчетените средства са 939 851 хил. лв. и представляват 13,8 на сто от извършените здравноосигурителни плащания за 2023 г. С тези средства през 2023 г. са заплатени лекарства, предоставени от аптеките за домашно лечение на здравноосигурени лица в

¹⁶¹ 1 524 845 хил. лв.

¹⁶² съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁶³ 26 824 хил. лв.

¹⁶⁴ съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁶⁵ 29 121 хил. лв.

¹⁶⁶ съгласно чл. 115 от ЗПФ

периода 01.12.2022 г. - 30.11.2023 г. Съпоставени с отчетените разходи за 2022 г.¹⁶⁷ се наблюдава увеличение със 100 218 хил. лв. или с 11,9 на сто.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. разходи за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги са в размер на 764 000 хил. лв. След извършени корекции¹⁶⁸, в годишния план размерът на средствата е намален на 760 910 хил. лв., като стойността на отчетения разход по показателя е 758 634 хил. лв. (в т.ч. 21 956 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и представлява 11,2 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Съпоставени с отчетените разходи за 2022 г.¹⁶⁹ се наблюдава увеличение със 129 366 хил. лв. или с 20,6 на сто.

По реда на НРД през 2023 г. са заплатени ЛП в БМП, приложени в периода м. ноември 2022 г. – м. октомври 2023 г. Спрямо стойността на ЛП в БМП, приложени в периода м. ноември 2021 г. – м. октомври 2022 г., заплатени през 2022 г., се отчита ръст с 245 536 хил. лв. или с 29,2 на сто.

Постъпилите към 31.12.2023 г. отстъпки за ЛП¹⁷⁰ по реда на § 5 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и възстановявания по реда на Механизма, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК и съгласно Наредба № 10/2009 г.¹⁷¹, общо в размер на 328 449 хил. лв. са отчетени в намаление на разходите за ЛП в БМП.

2.1.1.3.6. Здравноосигурителни плащания за медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща за прилаганите от лечебните заведения в БМП медицинските изделия, включени в списъците по Наредбата за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат по реда на Глава трета, раздел I от Наредба № 10/2009 г.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. за МИ в БМП са планирани средства в размер на 142 615 хил. лв. или 2,2 на сто от стойността на определените здравноосигурителни плащания.

С извършено през годината увеличение¹⁷² в размер на 8 491 хил. лв., планираните средства в годишния план възлизат на 151 105 хил. лв. Отчетените здравноосигурителни плащания за МИ, прилагани в БМП за 2023 г. възлизат на 151 105 хил. лв. (в т.ч. 4 787 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и съставляват 2,2 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

През 2023 г. плащанията на НЗОК за МИ, прилагани в БМП са към лечебни заведения, в изпълнение на договорите за оказване на БМП¹⁷³, и към производители или търговци на едро с МИ или техни упълномощени представители, сключили договори с НЗОК за доставка на МИ по реда на Наредба № 10/2009 г.¹⁷⁴ От извършените разходи през 2023 г., 207 хил. лв. представляват плащания на главници по изпълнителни листове на

¹⁶⁷ 839 632 хил. лв.

¹⁶⁸ съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁶⁹ 629 268 хил. лв.

¹⁷⁰ възстановен от притежателите на разрешение за употреба на ЛП разход на НЗОК

¹⁷¹ Наредба № 10/2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК

¹⁷² съгласно чл. 115 от ЗПФ

¹⁷³ в размер на 76 485 хил. лв.

¹⁷⁴ в размер на 74 413 хил. лв.

основание влезли в сила съдебни решения за заплащане на незаплатени от НЗОК МИ, приложени при дейност по договори с изпълнители на БМП за стари периоди.

Отчетените средства по показателя са с 35 198 хил. лв. или с 30,4 на сто повече спрямо изразходваните през 2022 г.¹⁷⁵, поради увеличение на обема на отчетената дейност, включване на нови групи на МИ и увеличение на тяхната средната цена.¹⁷⁶

2.1.1.3.7. Здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ

Болничната медицинска помощ включва дейности по клинични пътеки, клинични процедури, амбулаторни процедури.¹⁷⁷

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказването на БМП от лечебните заведения, сключили договори с НЗОК.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. за БМП са определени средства в размер на 3 109 351 хил. лв. или 47,4 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С извършените през годината промени¹⁷⁸ предвидените средства са увеличени общо с 228 718 хил. лв. и в годишния план възлизат на 3 338 069 хил. лв., което представлява 7,4 на сто увеличение спрямо определените със ЗБНЗОК за 2023 г.

Отчетените средства по показателя са в размер на 3 337 799 хил. лв. (в т.ч. 133 722 хил. лв. трансфер към ведомствени болници), заемат най-голям дял от здравноосигурителните плащания за 2023 г. – 49,2 на сто и са с 7,3 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. Спрямо извършените през предходната година плащания¹⁷⁹ за БМП е отчетено увеличение с 416 441 хил. лв. или с 14,3 на сто.

През 2023 г., съобразно сроковете по НРД, е заплатена извършената от изпълнителите на БМП дейност в периода от м. декември 2022 г. до м. ноември 2023 г. След 01.09.2023 г., на изпълнителите на БМП са заплатени 5 998 хил. лв. за извършване на дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват дейност в общината¹⁸⁰ за периода на дейност от м. септември до м. ноември 2023 г.¹⁸¹

На основание влезли в сила съдебни решения за заплащане на незаплатена от НЗОК дейност по договори с изпълнители на БМП за стари периоди, са заплатени 5 158 хил. лв. за главници по изпълнителни листа.¹⁸²

2.1.1.3.8. Други здравноосигурителни плащания

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за други здравноосигурителни плащания са в размер на 106 641 хил. лв. или 1,6 на сто от планираните здравноосигурителни плащания. В резултат на извършени промени¹⁸³ средствата по показателя са увеличени¹⁸⁴ с 21 454 хил. лв. и в годишния план възлизат на 128 095 хил. лв.

¹⁷⁵ 115 907 хил. лв.

¹⁷⁶ по реда на Наредба № 10/2009 г., за МИ от списъка по чл. 13, ал. 2, т. 2, „а“ и „б“ от Наредба № 10/2009 г.

¹⁷⁷ Наредба № 9 от 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (обн., ДВ, бр. 98 от 2019 г.)

¹⁷⁸ чл. 15, ал. 1, т. 7 и чл. 26, ал. 2 от ЗЗО и чл. 116 от ЗПФ – 199 825,6 хил. лв.; чл. 115 от ЗПФ – 27 944,3 хил. лв.; по реда на § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. – 948,4 хил. лв.

¹⁷⁹ 2 921 358 хил. лв.

¹⁸⁰ по реда на Методика, договорена с НРД за медицински дейности 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава деветнадесета, Раздел X

¹⁸¹ Годишен отчет, Приложение БМП, таблица 3 „Сравнителна справка за изплатените здравноосигурителни плащания за БМП по видове дейности и други видове плащания по лечебни заведения през 2022 година и през 2023 година“

¹⁸² Годишен отчет, Приложение БМП, таблица 2 „Сравнителна справка за изплатените средства за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ през 2022 г. и през 2023 г. по реда на НРД по РЗОК по месеци“

¹⁸³ чл. 115 от ЗПФ – 1 737 хил. лв., § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и ПМС № 291/13.12.2023 г. – 19 717 хил. лв.

¹⁸⁴ по реда на чл. 115 от ЗПФ и § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и ПМС № 291/13.12.2023 г.

Отчетените средства са в размер на 128 095 хил. лв. (в т.ч. 406 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и представляват 1,9 на сто от всички здравноосигурителни плащания за 2023 г.

2.1.1.1.8.1. Здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност

Съгласно ЗЗО¹⁸⁵ по правилата за координация на системите за социална сигурност и двустранни спогодби, НЗОК планира средства в бюджета си, с които се гарантират здравноосигурителните права на: европейските граждани, осигурени в други държави-членки на ЕС, Европейско икономическо пространство, Конфедерация Швейцария, Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Северна Македония, Република Сърбия и Черна гора, както и на осигурените в тези държави граждани при техния престой или пребиваване на територията на Република България, както и на осигурените в НЗОК лица, при техния престой или пребиваване на територията на тези държави. Средствата са за възстановяване на разходите на държавите, оказали медицинска помощ по реда на правилата за координация на системите за социална сигурност.

Отчетените през 2023 г. разходи по показателя са в размер на 127 421 хил. лв. (в т.ч. 402 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), което представлява 1,9 на сто от всички извършени през 2023 г. здравноосигурителни плащания. Прямо извършения към 31.12.2022 г.¹⁸⁶ разход се отчита намаление с 14 280 хил. лв. или с 10,1 на сто.

По направление на плащанията по правилата за координация на системите за социална сигурност, отчетените средства са както следва:

а) заплатена през 2023 г. медицинска помощ, оказана на територията на Република България през периода декември 2022 г. – ноември 2023 г. от договорни партньори на НЗОК за осигурени в други държави лица, на стойност от 19 737 хил. лв. (в т.ч. 402 хил. лв. трансфер към ведомствени болници);¹⁸⁷

б) възстановени разходи на здравноосигурени лица за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, на стойност 687 хил. лв.;¹⁸⁸

в) възстановени през 2023 г. разходи на НЗОК от други държави за получена медицинска помощ на територията на Република България от техни осигурени лица са в размер на 11 799 хил. лв.

Към 31.12.2023 г. общата сума на дължимите от другите държави суми към Република България възлиза на 19 367 хил. лв.¹⁸⁹

г) върнати суми през 2023 г. от институции в чужди държави в размер на 9 хил. лв., по вече приключили и изплатени от НЗОК суми от минали години, с което са анулирани суми за ползвана медицинска помощ на български здравноосигурени лица;¹⁹⁰

д) плащания по постъпили искиове от други държави за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, осигурени в НЗОК, на стойност 118 806 хил. лв.¹⁹¹

¹⁸⁵ чл. 29, ал. 3, т. 8 от ЗЗО

¹⁸⁶ 141 701 хил. лв.

¹⁸⁷ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 3 „Справка за стойността на заплатената през 2023 година медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, на осигурени в други държави лица, по месец на оказване на медицинската помощ и по РЗОК“

¹⁸⁸ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 19 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2022 година за възстановяване на разходи на ЗЗОЛ за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, по държава на получаване на помощта“

¹⁸⁹ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 13 „Справка за състоянието по исковите на НЗОК към другите държави за възстановяване на разходи на НЗОК за получена медицинска помощ на територията на България от техни осигурени лица, по държава-дебитор за периода 01.01. - 31.12.2023 година и сравнение с 2022 година“

¹⁹⁰ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 2 „Справка за здравноосигурителните плащания (вкл. трансфер) за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, за периода януари - декември 2023 година, по РЗОК и по месеци и в сравнение с 2022 г.“

¹⁹¹ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 14 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за

От постъпилите от другите държави искове, по реда за възстановяване на действително извършени разходи, към 01.01.2023 г. НЗОК дължи плащане на други държави на обща стойност 107 074 хил. лв. Постъпилите през 2023 г. нови искове от други държави за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, са на стойност 121 602 хил. лв., от които са отпаднали задължения на обща стойност 876 хил. лв., поради отхвърлени при проверките искания и от генерирани курсови разлики на основание курса на валутите на БНБ в началото и края на годината. Към 31.12.2023 г. общата стойност на неприключените искове за здравноосигурителни плащания от други държави възлиза на 108 994 хил. лв. Общата сума, дължимата от България по искове от други държави за възстановяване по реда на действителни разходи е нарастнала с 1 920 хил. лв. или с 1,8 на сто спрямо тази към 31.12.2022 г.¹⁹²

2.1.1.1.8.2. Поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица

Поставянето на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица е медицинската дейност, с която е предвидено да се гарантира профилактика на населението за предотвратяване на заболяването.

Здравноосигурителни плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица са въведени като показател в здравноосигурителните разходи със Закона за изменение и допълнение на ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁹³

Отчетените през 2023 г. разходи по този показател са в размер на 673 хил. лв. (в т.ч. 4 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и представляват 0,1 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания. С оглед прекратяването от 01.04.2022 г.¹⁹⁴ на извънредната епидемична обстановка, спрямо 2022 г.¹⁹⁵ се отчита се намаление със 7 959 хил. лв. или 92,2 на сто.¹⁹⁶

2.1.1.4. Плащания от трансфери от Министерство на здравеопазването

През 2023 г. плащанията от предоставените от МЗ на НЗОК трансфери са за финансиране на разходите, извършени от НЗОК за ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ, включващи: дейности по комплексно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психични заболявания, интензивно лечение, дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ; плащания¹⁹⁷ за покриване на разликата между потребителска такса, дължимата от пенсионери при посещения при лекар и лекар по дентална медицина; дейности във връзка с лечение на лица до и над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

Планираните със ЗБНЗОК за 2023 г.¹⁹⁸ плащания от трансфери от МЗ са в размер на 153 283 хил. лв., а отчетените към 31.12.2023 г. са 162 210 хил. лв. или с 8 927 хил. лв. повече от предвидените в закона и с 9 074 хил. лв. повече от получените трансфери от МЗ.

периода 01.01.- 31.12.2023 година по искове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК, по държави - кредиторки и сравнение с 2022 година“

¹⁹² Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 14 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2023 година по искове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК, по държави-кредиторки и сравнение с 2022 година“

¹⁹³ ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁹⁴ Съгласно Решение № 826 от 25.11.2021 г. на МС за удължаване срока на обявената извънредна епидемична обстановка, считано от 01.12.2021 г. до 31.03.2022 г.

¹⁹⁵ 8 632 хил. лв.

¹⁹⁶ Одитно доказателство № 1; Годишен отчет, Приложение Covid-ваксини ЗОЛ

¹⁹⁷ по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО

¹⁹⁸ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ВД, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

През 2023 г. с трансферите от МЗ, предоставени на НЗОК са финансирани разходите за:

а) ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства са в размер на 18 288 хил. лв. По реда на ЗПФ¹⁹⁹ средствата са намалени с 6 146 хил. лв., в рамките на общия размер на средствата за плащания от трансфери от МЗ.

Към 31.12.2023 г. са изплатени 11 741 хил. лв., като спрямо извършените през 2022 г. плащания²⁰⁰ се отчита намаление с 571 хил. лв. или с 4,6 на сто.

б) дейности за здравно неосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психични заболявания; интензивно лечение и дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ, като планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. средства са в размер на 8 789 хил. лв. По реда на ЗПФ²⁰¹ средствата са увеличени със 7 826 хил. лв., в рамките на общия размер на средствата за плащания от трансфери от МЗ.

Към 31.12.2023 г. са изплатени 16 601 хил. лв. (в т.ч. 207 хил. лв. трансфер към ведомствени болници). Отчита се ръст с 4 876 хил. лв. или с 41,6 на сто спрямо извършените плащания през 2022 г.²⁰²

в) плащания на сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО, като със ЗБНЗОК за 2023 г. са приети средства в размер на 16 035 хил. лв. С решения на НС на НЗОК средствата са намалени с 1 680 хил. лв., в рамките на общия размер на средствата за плащания от трансфери от МЗ.

Отчетените плащания към 31.12.2023 г. са в размер на 14 353 хил. лв. (в т.ч. 14 хил. лв. трансфер към ведомствени болници). Спрямо 2022 г.²⁰³ се отчита увеличение на заплатените средства с 209 хил. лв. или 1,5 на сто.

г) дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства са в размер на 72 171 хил. лв. С решения²⁰⁴ на НС на НЗОК средствата са намалени с 3 714 хил. лв. по реда на чл. 115 от ЗПФ (вътрешно-компенсирани промени в средствата за трансфери от МЗ).

Към 31.12.2023 г. са изплатени 77 804 хил. лв. (в т.ч. 9 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) или със 7 266 хил. лв. повече от предоставените през годината от МЗ трансфери - 70 539 хил. лв., в рамките на неусвоените към 31.12.2022 г. от НЗОК целеви средства, предоставени от МЗ по § 2 от ЗБНЗОК за 2022 г. в размер на 9 699 хил. лв.²⁰⁵ Спрямо 2022 г. се отчита увеличение на заплатените средства с 13 880 хил. лв. или 21,7 на сто.

д) помощни средства, приспособления, съоръжения и МИ за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, като планираните със ЗБНЗОК за 2023 г. средства са в размер на 38 000 хил. лв. През годината са извършени²⁰⁶ компенсирани промени, в резултат на които средствата са увеличени с 3 714 хил. лв.

Отчетените разходи към 31.12.2023 г. са в размер на 41 711 хил. лв. или с 3 711 хил. лв. повече от планираните в закона средства. Спрямо 2022 г. се отчита ръст от 6 969 хил. лв. или с 20 на сто.

2.1.2. Придобиване на нефинансови активи

В ЗБНЗОК за 2023 г. за придобиване на нефинансови активи са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери.

¹⁹⁹ чл. 115 от ЗПФ

²⁰⁰ 12 312 хил. лв.

²⁰¹ чл. 115 от ЗПФ

²⁰² 11 725 хил. лв.

²⁰³ 14 144 хил. лв.

²⁰⁴ Решения № РД-НС-04-83/01.11.2023 г. и № РД-НС-04-115/18.12.2023 г.

²⁰⁵ Одитно доказателство № 16

²⁰⁶ Решения № РД-НС-04-83/01.11.2023 г. и № РД-НС-04-115/18.12.2023 г.

Към 31.12.2023 г. са изплатени 4 845 хил. лв. за придобиване на нефинансови активи, което представлява 97 на сто от планираните в ЗБНЗОК за 2023 г.

Разходите са извършени основно за придобиване на дълготрайни материални активи - компютри и хардуер, и друго оборудване, машини и съоръжения придобиване на нематериални дълготрайни активи - лицензи за софтуер за охранителна техника на РЗОК и доставка и инсталиране на системи за управление, наблюдение и защита на WEB трафика в мрежата на НЗОК.²⁰⁷

Средствата за придобиването на нефинансови активи през годината, съпоставени с 2022 г.²⁰⁸ са увеличени с 371 хил. лв. или с 8,3 на сто.

2.1.3. Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи²⁰⁹

В съответствие с разпоредбите на ЗЗО²¹⁰ в бюджета на НЗОК задължително се предвижда резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на сумата от три на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравноосигурителни вноски от други бюджети и други приходи. Съгласно ЗЗО²¹¹ със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания, като съгласно ЗПФ²¹², НС на НЗОК е в правомощията да взема решения за използването на средствата от резерва.

Приетият със ЗБНЗОК за 2023 г. резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи е в размер на 205 427 хил. лв.²¹³

С решения²¹⁴ на НС на НЗОК средствата от резерва са освободени и разпределени за здравноосигурителни плащания, както следва:

а) 5 601 хил. лв. за СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) и

б) 199 826 хил. лв. за БМП.

През 2023 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

2.2. Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

По реда на § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и Указания на МФ²¹⁵, здравноосигурителните плащания и тези от трансфери от МЗ по договори²¹⁶, сключени между разпоредители с бюджет и НЗОК, се отчитат като трансфери към бюджетни организации²¹⁷, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК. Управителят на НЗОК ежесечно, след отчитането на извършените през предходния месец плащания, утвърждава компенсирани промени между трансферите по бюджета на НЗОК.

През 2023 г. от управителя на НЗОК са утвърдени компенсирани промени²¹⁸ между показателите за здравноосигурителни плащания и плащания от трансфери от МЗ.

Отчетените трансфери към ведомствените болници са в размер на 166 717 хил. лв.,

²⁰⁷ Одитни доказателства № 1 и № 15

²⁰⁸ 4 474 хил. лв.

²⁰⁹ Одитни доказателства № 7 и № 9

²¹⁰ чл. 26, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗО

²¹¹ чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

²¹² чл. 116 от ЗПФ

²¹³ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

²¹⁴ Одитно доказателство № 7

²¹⁵ ДР № 3 от 16.08.2023 г.

²¹⁶ чл. 59, ал. 1 от ЗЗО

²¹⁷ Одитно доказателство № 9

²¹⁸ Докладни записки №№ 21-01-2290/16.08.2023 г.; 21-01-2588/14.09.2023 г.; 21-01-2951/13.10.2023 г.; 21-01-3309/15.11.2023 г.; 21-01-3590/11.12.2023 г. и 21-01-258/22.01.2024 г.; Одитно доказателство № 7

от които: 164 487 хил. лв. са от средствата за здравноосигурителни плащания за: СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение); МДД; ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги; МИ прилагани в БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги; БМП; други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица; и 231 хил. лв. от плащания от трансфери от МЗ за дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ, от суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО и дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ.

2.3 Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)

С решения на НС на НЗОК²¹⁹, съгласно § 11, ал. 5 от ЗБНЗОК за 2023 г., в изпълнение на проект²²⁰ „Изграждане на национално решение за електронен обмен на социалноосигурителна информация ESSI“ през 2023 г. е извършено намаление на трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето), предоставени трансфери, за сметка на увеличение на разходите за персонал с нетния размер на възстановените към 31.12.2023 г. по бюджета на НЗОК средства за разходи за персонал, в размер на 3 хил. лв.²²¹

3. Бюджетно салдо²²²

Съгласно ЗБНЗОК за 2023 г. бюджетът на НЗОК за 2023 г. е приет с балансирано бюджетно салдо.

В резултат на отчетените към 31.12.2023 г. приходи и трансфери – всичко в общ размер на 7 066 173 хил. лв., спрямо отчетените разходи и трансфери – всичко в общ размер на 7 046 407 хил. лв. се формира положително бюджетно салдо за годината в размер на 19 766 хил. лв.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2023 г. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите са в рамките на бюджета и са в съответствие с нормативните изисквания.

Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г., са налице основания за изразяване на следното заключение:

По отношение на процесите „Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.“, „Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г.“ и „Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.“ е установено съответствие във всички съществени аспекти.

През одитирания период състоянието на СФУК в изследваните области е добро.

²¹⁹ Решения на НС на НЗОК №№ РД НС-04-51 от 11.08.2023 г., РД НС-04-83 от 01.11.2023 г. и РД НС-04-115 от 18.12.2023 г.

²²⁰ № ВГ05SFOP001-1.024-0001

²²¹ Одитни доказателства № 7 и № 12

²²² Одитно доказателство № 10

Част пета
ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита и отразени в одитния доклад за извършен одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2023 г., са съгласувани²²³ с представители на НЗОК. Представените по време на одита отговори на въпроси и информация от отговорните длъжностни лица са взети предвид при изготвянето на одитния доклад.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 16 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание, чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 380 от 25.09.2024 г. на Сметната палата.

№	Опис на приложенията към одитен доклад № 0600100724	Бр. стр.
1.	Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2023 г. по показатели	7

²²³ на 29.07.2024 г. и 30.07.2024 г.

Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2020 г. по показатели

в лева

№ по ред	ПОКАЗАТЕЛИ с включен / прехвърлен трансфер към ведомствени болници	РД-НС-04- 102/10.11.2023 г.; РД-НС-04- 115/18.12.2023 г.	РД-НС-04- 51/11.08.2023 г.; РД-НС-04- 83/01.11.2023 г.; РД-НС-04-115/ 18.12.2023 г. и ДЗ вх. № 21-01- 258 /22.01.2024 г.	РД-НС-04- 115/18.12.2023 г.; ПМС 291 от 13.12.2023 г. и РД-НС-04- 123/18.12.2023 г.; РД-НС-04-124 от 28.12.2023 г.	РД-НС-04- 51/11.08.2023 г.; РД-НС-04- 83/01.11.2023 г.; РД-НС-04- 115/18.12.2023 г.	Общо корекции по бюджета на НЗОК за 2023 г. (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх. №№ 21-01- 2290/16.8.2023 г.; 21-01- 2588/14.09.2023 г.; 21-01- 2951/13.10.2023 г.; 21-01- 3309/15.11.2023 г.; 21-01- 3590/11.12.2023 г.; 21-01- 258/22.01.2024 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2023 г. (с прехвърлен трансфер към ведомствени болници)
		Резерв (чл. 15, ал. 1, т. 7, чл. 26, ал. 2 от ЗЗО и чл. 116 от ЗПФ)	ВКП (чл. 115 от ЗПФ)	§ 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. (преизпълнение на приходите)	§ 11, ал. 4 и ал. 5 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г., във връзка с трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС по проект (ЕС)		§ 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г. и Указания на МФ № 3 от 16.08.2023 г.	
I.	ПРИХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО	0	0	20,665,026	0	20,665,026	0	20,665,026
1.	Здравноосигурителни приходи	0	0	19,716,600	0	19,716,600	0	19,716,600
1.1.	Здравноосигурителни вноски			15,000,000		15,000,000		15,000,000
1.2.	Трансфери за здравно осигуряване			4,716,600		4,716,600		4,716,600
2.	Неданъчни приходи и други приходи (вкл. помощи и дарения)			948,426		948,426		948,426
3.	Получени трансфери от Министерството на здравеопазването за :	0	0	0	0	0	0	0

3.1.	Лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ)		-6,145,791			-6,145,791		-6,145,791
3.2.	Дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ		7,826,076			7,826,076		7,826,076
3.3.	Суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО)		-1,680,285			-1,680,285		-1,680,285
3.4.	Дейности във връзка с лечение на лица до 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18 годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ		-3,714,000			-3,714,000		-3,714,000
3.5.	Помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване		3,714,000			3,714,000		3,714,000
3.6.	Допълнителен трансфер от МЗ по чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците					0		0
3.7.	Допълнителен трансфер от МЗ за заплащане на медицинската помощ на лицата с предоставена временна закрила и на лицата по чл. 39, ал. 6, т. 2 и чл. 40а, ал. 3а от Закона за здравното осигуряване, оказана до влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното					0		0

	осигуряване (ДВ, бр. 32 от 2022 г.)							
4.	Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост (+/-)					0		0
II.	РАЗХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО	0	0	20,665,026	0	20,665,026	0	20,665,026
I.	РАЗХОДИ	0	0	20,665,026	3,086	20,668,112	-164,717,429	-144,049,317
1.1.	Текущи разходи	205,426,900	0	20,665,026	3,086	226,095,012	-164,717,429	61,377,583
1.1.1.	Разходи за персонал				3,086	3,086		3,086
1.1.2.	Издържка на административните дейности		-13,200,000			-13,200,000		-13,200,000
1.1.3.	Здравноосигурителни плащания	205,426,900	13,200,000	20,665,026	0	239,291,926	-164,486,729	74,805,197
1.1.3.1.	Първична извънболнична медицинска помощ		-606,371			-606,371		-606,371
1.1.3.2.	Специализирана извънболнична медицинска помощ (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)	5,601,331				5,601,331	-2,553,144	3,048,187
1.1.3.3.	Дентална помощ		-2,890,400			-2,890,400		-2,890,400
1.1.3.4.	Медико-диагностична дейност		-21,475,612			-21,475,612	-1,062,142	-22,537,754
1.1.3.5.	Лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на	0	0	0	0	0	-21,956,224	-21,956,224

	болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги:							
1.1.3.5.1.	в т.ч. за заплащане на дейностите по отпускане на лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение, заплащани 100 на сто от бюджета на НЗОК и до 2 000 хил. лв. за финансиране на аптеки в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност от община, както и с денонощен режим на работа		-1,545,103			-1,545,103		-1,545,103
1.1.3.5.2.	в т.ч. за медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната		1,545,103			1,545,103		1,545,103
1.1.3.5.3.	в т.ч. за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната	0	3,090,280	0	0	3,090,280	0	3,090,280
1.1.3.5.3.1.	в т.ч. за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се извърша експертиза		8,409,314			8,409,314		8,409,314
1.1.3.5.3.2.	в т.ч. за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, за които не се изисква протокол		-5,319,034			-5,319,034		-5,319,034

1.1.3.5.4.	в т.ч. за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги		-3,090,280			-3,090,280	-21,956,224	-25,046,504
1.1.3.6.	Медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги		8,490,537			8,490,537	-4,786,935	3,703,602
1.1.3.7.	Болнична медицинска помощ	199,825,569	27,944,340	948,426		228,718,335	-133,721,888	94,996,447
1.1.3.8.	Други здравноосигурителни плащания	0	1,737,506	19,716,600	0	21,454,106	-406,396	21,047,710
1.1.3.8.1.	в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID -19 за здравноосигурени лица		1,737,506	19,716,600		21,454,106	-406,396	21,047,710
1.1.4.	Плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването по ал. 1, ред 3, за:	0	0	0	0	0	-230,700	-230,700
1.1.4.1.	Лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от 33		-6,145,791			-6,145,791		-6,145,791

1.1.4.2.	Дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от 33		7,826,076			7,826,076	-207,387	7,618,689
1.1.4.3.	Суми по чл. 37, ал. 6 от 33О		-1,680,285			-1,680,285	-14,453	-1,694,738
1.1.4.4.	Дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33 и на лица над 18-годишна възраст по чл.82, ал.1а и 6 от 33		-3,714,000			-3,714,000	-8,860	-3,722,860
1.1.4.5.	Помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване		3,714,000			3,714,000		3,714,000
1.1.5.	Плащания от трансфер от Министерството на здравеопазването на изпълнителите на медицинска помощ, за персонала пряко ангажиран с дейности по време на извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на COVID-19, съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците:	0	0	0	0	0		0
1.1.5.2.	Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия (други субсидии и плащания)					0		0
1.2.	Придобиване на нефинансови активи					0		0

1.3.	Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи	-205,426,900				-205,426,900		-205,426,900
2.	Предоставени трансфери на бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК, в т.ч.:					0	164,717,429	164,717,429
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)	0	0	0	-3,086	-3,086		-3,086
3.1.	предоставени трансфери				-3,086	-3,086		-3,086
III.	Дефицит/излишък	0	0	0	0	0	0	0

**ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД
№ 0600100724**

№	Одитни доказателства	Брой стр.
1.	<p>Писмо изх. на НЗОК № 05-00-6 от 31.05.2024 г. (вх. на СП № 35-00-7 от 31.05.2024 г.) до Сметна палата за представяне на Годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. и приложение, в т.ч. справки:</p> <p>1.1. Приложение Административни разходи, таблица 1 „Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК по разходи и трансфери - всичко към 31.12.2023 година“ и таблица 4 „Извършени промени по бюджета на НЗОК през 2023 г. (в лева)“;</p> <p>1.2. Приложение ПИМП, таблица 1 „Справка за заплатените средства по компоненти в ПИМП през 2023 година“ и таблица 46 „Отчетени и заплатени обеми и стойности към 31.12.2023 г. спрямо 31.12.2022 г. по видове дейности в ПИМП“</p> <p>1.3. Приложение СИМП, таблица 1 „Здравноосигурителни плащания за СИМП през 2023 година по РЗОК“</p> <p>1.4. Приложение ДП, таблица 2 „Разход през 2023 година за дентална помощ в лева. Структура на разхода по заплатени средства.“ и таблица 44 „Отчетени и заплатени обеми и стойности към 31.12.2023 г. спрямо 31.12.2022 г. по видове дейности в ДП“</p> <p>1.5. Приложение МДД, таблица 2 „Сравнителна справка за изплатените средства за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ през 2022 г. и през 2023 г. по реда на НРД по РЗОК по месеци“ и таблица 3 „Справка за изплатените средства в лева за МДД през 2023 година по РЗОК и пакети изследвания“</p> <p>1.6. Приложение БМП, таблица 3 „Сравнителна справка за изплатените здравноосигурителни плащания за БМП по видове дейности и други видове плащания по лечебни заведения през 2022 година и през 2023 година“;</p> <p>1.7. Приложение ПКСС, таблица 2 „Справка за здравноосигурителните плащания (вкл. трансфер) за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, за периода януари - декември 2023 година, по РЗОК и по месеци и в сравнение с 2022 г.“, таблица 3 „Справка за стойността на заплатената през 2023 година медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, на осигурени в други държави лица, по месец на оказване на медицинската помощ и по РЗОК“, таблица 13 „Справка за състоянието по исковете на НЗОК към другите държави за възстановяване на разходи на НЗОК за получена медицинска помощ на територията на България от техни осигурени лица, по държава-дебитор за периода 01.01. - 31.12.2023 година и сравнение с 2022 година“, таблица 14 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2023 година по искове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК, по държави - кредиторки и сравнение с 2022 година“, таблица 19 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2022 година за възстановяване на разходи на ЗЗОЛ за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, по държава на получаване на помощта“</p> <p>1.8. Таблица - Приложение Covid-ваксини ЗОЛ.</p>	5 + 1 бр. USB
2.	<p>Писмо вх. № 05-00-7 от 19.06.2024 г. от ръководителя на одитния екип до вр. и. д. управител на НЗОК за искане на документи и информация;</p> <p>Писмо-отговор изх. на НЗОК № 05-00-7 от 28.06.2024 г. от вр. и. д. управител на НЗОК до ръководителя на одитен екип с предоставена информация и документи:</p> <p>2.1. Заповед № РД-09-122 от 05.02.2024 г. за съставянето на Годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.</p> <p>2.2. Докладна записка вх. № 21.01-1622 от 23.05.2024 г. директора на дирекция БФП;</p> <p>2.3. Докладна записка вх. № НС-01-00-112 г. от 23.05.2024 г. от вр. и. д. управител на НЗОК до НС на НЗОК;</p> <p>2.4. Решение на Надзорния съвет на НЗОК № РД-НС-04-59/28.05.2024 г. за одобрение на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г.;</p> <p>2.5 Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в НЗОК - № РД-19-</p>	97

	37/16.06.2023 г.	
3.	<p>Писмо изх. на СП № 03-06-21#1 от 18.06.2024 г. от ръководителя на одитния екип до главен секретар на МС;</p> <p>Писмо от Министерски съвет вх. на СП № 03-06-21#1 от 24.06.2024 г. от главен секретар на МС до ръководител на одитен екип и Приложения:</p> <p>3.1. Писмо изх. № 04-04-307 от 28.05.2023 г. от вр. и. д. управителя чрез министъра на здравеопазването до МС;</p> <p>3.2. Решение № 428 от 20.06.2024 г. на МС за одобрение на Годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. и</p> <p>3.3. Писмо рег. № 02.01-95 от 21.06.2024 г. за внасяне на отчета от МС в НС.</p>	12
4	<p>Писмо изх. на СП № 01-01-17#1 от 18.06.2024 г. от ръководителя на одитния екип до главен секретар на НС;</p> <p>Писмо от Народно събрание вх. на СП № 01-01-17#2 от 02.07.2024 г. от главен секретар на НС до ръководител на одитен екип с приложения.</p>	6
5	<p>Писма от АСП, НОИ, НАП, МП, МО, Държавна агенция за бежанците при МС:</p> <p>Писмо от НОИ до управител на НЗОК относно подготовката на проекто бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет за 2023 г. и на актуализираните бюджетни прогнози за 2024 г. и 2025 г. ;</p> <p>Предоставена информация от НАП относно предоставяне на данни за изготвяне на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2024-2026 г. с писмо вх. № 09-01-34 от 01.03.2023 г.;</p> <p>Предоставена информация от НАП относно отчета за приходите към 31.12.2023 г. с писмо вх. № 09-01-35 от 01.03.2023 г., писмо с вх. № 09-04-75 от 06.03.2023 г. от АСП;</p> <p>Писмо с вх. № 04-99-4 от 20.01.2023 г. от МП;</p> <p>Писмо с вх. № 04-03-2 от 23.01.2023 г. от МО;</p> <p>Писмо с вх. № 09-04-74 от 02.03.2023 г. от Държавна агенция за бежанците при МС;</p> <p>Писмо от МЗ вх. № 04-04-162 от 16.03.2023 г. с указания за подготовка и представяне на бюджетни прогнози на ПРБ за периода 2024-2026 г.</p>	18
6.	<p>Писмо вх. на СП № 12-20-1#2 от 02.07.2024 г. от изпълнителен директор н АСП до ръководителя на одитния екип с приложения с информация за предоставени средства и 3 бр. справки</p>	5
7.	<p>Решения на НС на НЗОК и ДЗ, предоставени с писмо-отговор изх. на НЗОК № 05-00-7 от 28.06.2024 г. от вр. и. д. управител на НЗОК до ръководителя на одитен екип с предоставена информация и документи, за извършвани промени по бюджета:</p> <p>7.1. Решение № РД-НС-04-51/11.08.2023 г. – за приемане на вътрешно-компенсирани промени в средствата за плащания от трансфери от МЗ по ал. 1, ред 3 от Закона за бюджета на НЗОК за 2023 г. и съответно в средствата за получени трансфери от МЗ;</p> <p>7.2. Решение № РД-НС-04-83/01.11.2023 г. – за приемане вътрешно-компенсирани промени в средствата за плащания от трансфери от МЗ по ал. 1, ред 3 от Закона за бюджета на НЗОК за 2023 г. и съответно в средствата за получени трансфери от МЗ.</p> <p>7.3. Решение № РД-НС-04-102/10.11.2023 г. за увеличаване средствата за здравноосигурителни плащания за БМП със 147 468 742 лв. от средствата за Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи;</p> <p>7.4. Решение № РД-НС-04-115/18.12.2023 г. за приемане вътрешно-компенсирани промени, както и средства от резерв и от преизпълнение на приходите от здравноосигурителни вноски да се ползват като допълнителни средства за здравноосигурителни плащания; приема и промени между разх. за персонал и предоставени трансфери - средства от ЕС.;</p> <p>7.5. Решение РД-НС-04-123/18.12.2023 г. – Приема средства в размер на 4 716 600 лв., одобрени с Постановление на МС № 291 от 13.12.2023 г. като допълнителен трансфер по бюджета на НЗОК за 2023 г. за заплащане на здравноосигурителни вноски на лицата с предоставена временна закрила и на лицата по чл. 39, ал. 6, т. 2 и чл. 40а, ал. 3а от ЗЗО, да се ползват като източник на допълнителни средства за извършване на плащания по § 1, ал. 1 от Закона за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК) за 2023 г., преизпълнението на приходите от</p>	104

	<p>здравноосигурителни вноски и неданъчни приходи може да се ползва като източник за допълнителни здравноосигурителни плащания над утвърдените разходи и предоставени трансфери по бюджета на НЗОК по решение на Надзорния съвет на НЗОК.</p> <p>7.6. Решение РД-НС-04-124/28.12.2023 г. - от изпълнението на приходите по бюджета на НЗОК за 2023 г. от здравноосигурителни вноски за централизирано разплащане, съгласно чл. 159 от Закона за публичните финанси, да бъдат увеличени средствата за извършване на други здравноосигурителни плащания по чл. 1, ал. 2, ред 1.1.3.8.1. „в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност...“ от Закона за бюджета на НЗОК за 2023 г.,</p> <p>7.7. ДЗ от директор дирекция „Бюджет и финансови параметри“ до управителя на НЗОК №№ 21-01-2290/16.08.2023 г.; 21-01-2588/14.09.2023 г.; 21-01-2951/13.10.2023 г.; 21-01-3309/15.11.2023 г.; 21-01-3590/11.12.2023 г.; 21-01-258/22.01.2024 г.</p>	
8.	Докладни записки №№ 04-04-38/01.02.2023 г., 04-04-709/16.11.2023 г. и 04-04-494/23.08.2023 г. от директор дирекция БФП до управител на НЗОК; 3 бр. платежни нареждания за възстановяване на средства на МЗ	7
9.	Списък на лечебни заведения, регистрирани по чл. 5 от ЗЗЛ и отчитащи дейност към НЗОК през 25023 г.	1
10.	Справка за формирания излишък към 31.12.2023 г.	1
11.	Писмо рег. № 92-С-8/18.06.2024 г. и от главен секретар на МЗ до ръководителя на одитния екип	3
12.	Споразумение за партньорство за изпълнение на Проект по процедура BG05SFOP001-1.024 ¹	19
13.	Инструкция № РД-16-39 от 01.11.2013 г. за взаимодействие между НАП и НЗОК; Писмо изх. № 09-01-44 от 17.03.2022 г. от управителя на НЗОК до изпълнителния директор на НАП; Писмо к вх. № 09-01-44 от 17.03.2022 г.	21
14.	Условия и ред за определяне и предоставяне на трансфер по § 2, ал. 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.; Условия и ред за определяне и предоставяне на трансфери по § 2, ал. 6 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2023 г.	20
15.	Решение № РД-НС-04-55/11.08.2023 г. за разпределения на кредитите между елементите на ЕБК в бюджета на НЗОК за придобиване на нефинансови активи и Докладна записка № 21-01-2181/04.08.2023 г. от директор дирекция БФП; Решение № РД-НС-04-111/01.12.2023 г. за разпределения на кредитите между елементите на ЕБК в бюджета на НЗОК за придобиване на нефинансови активи и Докладна записка № 21-01-3416/24.11.2023 г. от директор дирекция БФП.	23
16.	Писмо изх. на НЗОК № 04-04-38/23.01.2023 г. до министър на здравеопазването – отчет за преведени трансфери и извършени плащания по реда на § 2 от ПРЗ на ЗБНЗОК за 2022 г.	4

СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА

ПО ОТЧЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА ЗА 2023 Г.

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на чл. 6, ал. 5 от Закона за Сметната палата и отразява резултатите от извършения одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2023 г.

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства от задължителното здравно осигуряване. Той е отделен от държавния бюджет, приема се със закон за съответната година и изпълнението му се отчита пред Народното събрание.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е одобрен²²⁴ от Надзорния съвет (НС) на НЗОК на 28.05.2024 г. Представен е в Сметната палата²²⁵ в законоустановения седемдневен срок²²⁶ от приемането му от Надзорния съвет.

От вр. и. д. управител на НЗОК с писмо²²⁷ от 28.05.2024 г. е внесен отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.

Отчетът е внесен²²⁸ в Народното събрание чрез министъра на здравеопазването и МС, съгласно разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. съответства по структура и съдържание на Закона за бюджета на НЗОК²²⁹ (ЗБНЗОК) за 2023 г.

Приходите и трансферите по бюджета на НЗОК се формират от здравноосигурителни приходи, неданъчни приходи и получени трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ).

В ЗБНЗОК за 2023 г.²³⁰ са планирани приходи и трансфери в общ размер на 7 027 214 хил. лв. Отчетените приходи и трансфери са 7 066 173 хил. лв., което е с 38 959 хил. лв. или с 0,6 на сто повече от заложеното в ЗБНЗОК за 2023 г.

Планираните в ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни приходи, формирани от здравноосигурителни вноски и трансфери за здравно осигуряване, са в размер на 6 847 563 хил. лв. и са с най-голям относителен дял – 97,4 на сто от общия размер на планираните приходи и трансфери. Отчетените средства – 6 881 912 хил. лв., са с 34 349 хил. лв. (0,5 на сто) повече от планираните със закона.

При планирани със ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни вноски в размер на 4 286 530 хил. лв., са отчетени 4 316 188 хил. лв., което е с 0,7 на сто повече от планираните.

Получените трансфери за здравно осигуряване за 2023 г. са в размер на 2 565 724 хил. лв., което представлява 37,3 на сто от общо отчетените здравноосигурителните приходи.

²²⁴ Решение № РД-НС-04-59/28.05.2024 г.

²²⁵ Писмо изх. № 05-00-6 от 31.05.2024 г.

²²⁶ по чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

²²⁷ Писмо изх. № 04-04-307 от 28.05.2023 г.

²²⁸ Писмо рег. № 02.01-95 от 21.06.2024 г.

²²⁹ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

²³⁰ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

В ЗБНЗОК за 2023 г. са планирани неданъчни приходи в размер на 26 368 хил. лв., които включват приходи и доходи от собственост, глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи. Отчетените приходи са в размер на 31 118 хил. лв., което е с 4 751 хил. лв. (18 на сто) повече от планираните.

В ЗБНЗОК за 2023 г. са планирани трансфери от МЗ са в размер на 153 283 хил. лв., за финансиране на разходите за: лекарствени продукти (ЛП) – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а и 6б от ЗЗ; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ и на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ; помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (МИ) за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. Отчетените към 31.12.2023 г. трансфери от МЗ са в размер на 153 136 хил. лв., което представлява 99,9 на сто от заложеното в закона.

Със ЗБНЗОК за 2023 г.²³¹ са определени *разходи и трансфери* в размер на 7 027 214 хил. лв., и включват: текущи разходи, разходи за придобиване на нефинансови активи и резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи.

За 2023 г. са отчетени 7 046 407 хил. лв. разходи и трансфери, които са с 19 193 хил. лв. (0,3 на сто) повече от планираните със закона.

За текущи разходи със ЗБНЗОК за 2023 г. са предвидени 6 816 787 хил. лв., които включват разходи за: персонал; издръжка на административните дейности; здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ.

Отчетените текущи разходи за 2023 г. са в размер на 7 041 565 хил. лв. (в т.ч. 164 717 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са с 224 778 хил. лв. 3,3 на сто повече от предвидените в закона.

Със ЗБНЗОК за 2023 г. са определени разходи за персонал в размер на 74 618 хил. лв., а отчетените средства са 73 869 хил. лв. и представляват 1 на сто от общо отчетените разходи и трансфери. Планираните средства за издръжка на административните дейности са в размер на 35 210 хил. лв., а отчетените - 19 349 хил. лв. (0,3 на сто от общо отчетените разходи и трансфери).

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. здравноосигурителни плащания са в размер на 6 553 676 хил. лв. и заемат най-голям дял от текущите разходи – 96,1 на сто, както и най-голям дял – 93,3 на сто от общо разходи и трансфери. В резултат на извършени промени по бюджета, с решения на НС на НЗОК и с постановление на МС, размерът на здравноосигурителните плащания е увеличен с 239 292 хил. лв. и възлиза на 6 792 968 хил. лв. (в т.ч. 164 717 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

Отчетените здравноосигурителни плащания са в размер на 6 786 167 хил. лв. и са с 232 490 хил. лв. (3,5 на сто) повече спрямо определените със ЗБНЗОК за 2023 г.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ – 49,2 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги: – 26 на сто и за специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП) – 6,9 на сто.

През 2023 г. между НЗОК и Българския лекарски съюз и Българския зъболекарски съюз са подписани Национални рамкови договори за медицинските дейности, съответно за денталните дейности, за 2023 – 2025 г., които съдържат Методика за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебни заведения за извънболнична

²³¹ обн., ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г., изм. и доп., ДВ, бр. 87 от 17.10.2023 г., в сила от 01.10.2023 г.

медицинска²³²/дентална²³³ помощ, които извършват медицински/дентални дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината (Методиките). Съгласно Методиките НЗОК финансира осигуряване на медицински персонал в лечебни заведения - изпълнители на първична извънболнична медицинска помощ, СИМП и медико-диагностични дейности, които извършват медицински дейности, както и в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, които извършват дентални дейности, в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината, като населените места/практики се определят съобразно детайлно регламентирани в Методиките критерии, и периодично се актуализират по определен в Методиките ред.

Заплатените през 2023 г. суми по Методиките за финансиране осигуряването на медицински персонал в лечебни заведения за извънболнична медицинска /дентална помощ, които извършват медицински и дентални дейности в отдалечени и труднодостъпни райони, възлизат на 9 789 хил. лв. или 0,14 на сто от здравноосигурителните плащания през годината.

В изпълнение изискванията на чл. 45, ал. 17, т. 46 от ЗЗО²³⁴ в условията и реда за сключване на индивидуални договори за заплащане на ЛП, МИ и на диетични храни за специални медицински цели между директора на РЗОК и притежателите на разрешение за търговия на дребно с ЛП (аптеки) е договорена методика за финансиране на аптеки, които изпълняват дейности по договор с НЗОК в отдалечени, труднодостъпни райони или са единствен изпълнител за съответната дейност в община, както и с денонощен режим на работа, в сила от 01.08.2023 г. Заплатените през 2023 г. суми по Методиката възлизат на 1 972 хил. лв. или 0,03 на сто от здравноосигурителните плащания през годината.

Приетите със ЗБНЗОК за 2023 г. средства за други здравноосигурителни плащания са в размер на 106 641 хил. лв. или 1,6 на сто от планираните здравноосигурителни плащания и включват плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, както и за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица. Отчетените средства по показателя са в размер на 128 095 хил. лв. (в т.ч. 406 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и представляват 1,9 на сто от всички здравноосигурителни плащания за 2023 г., в т.ч. здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност - 127 421 хил. лв. (в т.ч. 402 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и 673 хил. лв. (в т.ч. 4 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица.

Отчетените плащания от трансфери от МЗ са 162 210 хил. лв., което е с 5,8 на сто повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2023 г. – 153 283 хил. лв.

В ЗБНЗОК за 2023 г. за придобиване на нефинансови активи са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери. Отчетените средства са 4 845 хил. лв. или 96,9 на сто от планираните със закона.

През 2023 г. средствата от резерва, включително за непредвидени и неотложни разходи, по бюджета на НЗОК в размер на 205 427 хил. лв., са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

През 2023 г. са отчетени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК в размер на 164 717 хил. лв.

Съгласно ЗБНЗОК за 2023 г., бюджетът на НЗОК е приет с балансирано *бюджетно салдо*. В резултат на отчетените към 31.12.2023 г. разходи и трансфери - всичко в общ размер на 7 046 407 хил. лв., спрямо отчетените приходи и трансфери - всичко в общ размер

²³² НРД № РД-НС-01-2 от 01.09.2023 г. между НЗОК и БЛС за 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VIII и Глава деветнадесета, Раздел X

²³³ НРД № РД-НС-01-3 от 01.09.2023 г. между НЗОК и БЗС за 2023 – 2025 г. - СПЕЦИАЛНА ЧАСТ, Глава седемнадесета, Раздел VI

²³⁴ обн., ДВ, бр. 13 от 07.02.2023 г.

на 7 066 173 хил. лв. е формирано положително бюджетно салдо за годината в размер на 19 766 хил. лв.

В заключение Сметната палата изразява следното становище:

Изготвеният отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. съответства на структурата и показателите на ЗБНЗОК за 2023 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените в ЗЗО.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2023 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите в рамките на определения бюджет и увеличението на приходите и разходите от преизпълнението на здравноосигурителните приходи са в съответствие с нормативните изисквания.

Настоящото становище е прието от Сметната палата с Решение № 380 от 25.09.2024 г. (Протокол № 34)